Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...гтимай 1921 оной ...абриин 21-һээ гарана | № 67 (13862) | 1975 оной мартын 21, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИИН УРЯАДА ХАРЮУ

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ БУЛТАДАА

Манай 590-дэхи оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи ...лмэрншэд 16 бүлэ айлай орохо гэр болзорһоонь 15 ...огоор урид ашаглалгада үгөө бэлэй. Гүрэнэй комиссиин ...үүд энэ гэр тушаажа абахадаа, эрхим сэгнэлтэ үгэһэн ... Энэ гэрые һайн шанартайгаар, түргэн болзор соо ба... дүүргэһэнэйнгээ түлөө хүдэлмэришэднай 2 мянган ...ригэй нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Гэрэй барилгада ...адалсаһан 100 гаран хүдэлмэришэд 20 түхэригһөө ... түхэриг хүрэтэр нэмэлтэ түлбэридэ хүртөө бэлэй. ... Соркалын хүтэлбэрилдэг штукатурщигуудай бригa...гэшүүд энэ гэрэй барилгада хабаадалсаһан юм. Клав... Афанасьевна Соркало 80 түхэригэй нэмэлтэ түлбэри ...

...э баримта юундэ дурданабиб гэхэдэ, бидэнэр, ба...гашад, байрын гэрнүүдые, саад, яслиин, һургуулиин ...шангуудые түргэн болзор соо дүүргэжэ, һайн шанар...аар ашаглалгада тушаажа шадабал, ходо нигэжэ нэ...э түлбэри абаха арга боломжотой байна ха юмбибди. ... шанартайгаар барилга хэхэдэ, бидэндэшье, ажал...ашье аша үрэ ехэтэй байдаг. Тиимэһээ бидэнэр һайн ...артайгаар, түргэнөөр барилга хэхэ гэжэ эрмэлзэнэбди. ... хамаг юумэн һанаһан соо болодог бэшэл ааб даа. ...эдэ барилга хэхэдэ, ехэ олон бэрхэшээлнүүд дайрал...г. Барилгын материал дуталдаха. Хүдэлмэришэд ...дэхэ. Юрэдөө, тоолохо болоо һаа, элдэб шалтагаан ... ааб даа.

...шээлхэдэ, манай 590-дэхи оньһожоруулагдамал нүүдэл ...ннын барилгашад цементын холисо Каменскһаа По...ск, Шергинэй совхоз хүрэтэр зөөдэг байха юм. 50— ...илометр холо асарагдаһан холисын шанарынь мууда... Үбэлдөө дээдэ захань ян хүрөөд ерэхэл даа. Иимэ ...соор ямар тиимэ һайн шанартай барилга хэгдэхэ гээ...

...үдөөгэй барилгашад эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые тоо... һуудаг бэшэл юм ааб даа. Барилга дээрэ үзэгдэдэг ... дунда юумэнүүдээ усадхажа, һайн шанартайгаар ...га хэхын тула хаба шадалаа гамнангүй хүдэлнэ ... Манай оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи хү-дэлмэришэд ехэнхидээ Кабанскын аймагай хүдөөгэй ажалшадта, Тимлюйн цементын, асбоцементын хэрэгсэлнүүдэй заводой хүдэлмэришэдтэ байрын гэрнүүдые, саад, яслинуудай байшангуудые баридаг. Энэ бүхы барилгануудые саг болзор соонь, эрхим һайн шанартайгаар ашаглалгада тушааха гэһэн эрилтэ барилгашан бүхэнэй урда табигдана. Иимэ эрилтэ табигдахашье ёһотой.

«Шанарай түлөө, ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл манай ажал ябуулгын — материальна үйлэдбэри дээрэшье, мүн оюун ухаанай баялиг байгуулгадашье гол эрилтэнь болохо ёһотой» гэжэ партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалга соо хэлэгдэнэ. Энэ тон зүб. Ямаршье ажал хээ һаа, тэрэнээ зохидоор, һайн шанартайгаар бүтээхэ гээшэ совет хүн бүхэнэй нангин уялга мүн.

Мүнөө хүдэлмэришэн бүхэн бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, үдэрһөө үдэртэ улам шангаар хүдэлнэ. Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Манай оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи хүдэлмэришэд даажа абаһан ажалаа һайн шанартайгаар, саг болзор соонь дүүргэхэ гэжэ яһала оролдодог. Манай коллектив соо олон жэл хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоһон хүдэлмэришэд олон ааб даа. Эдэнэр халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, залуу барилгашадта түрүү ажалай жэшээ харуулдаг. Һайн һайхан үгөөрөө тэдэнээ дахуулжа ябадаг.

Жэшээлхэдэ, Мария Иннокентьевна Дорофеева хорин табадахи жэлээ манай коллектив соо штукатурщигаар хүдэлнэ. Тэрэ гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэхэдээ, шадамар бэрхэ болонхой. Мария Иннокентьевна «алтан гартай» хүн даа гэжэ хүдэлмэришэднай магтадаг. Мария Дорофеева гэрэй хана шабараар жэлэхэдээшье, сонхын рама, гэрэй үүдэ, поол шэрдэхэдээшье бэрхэ юм. Тэрэ 22 хүнһөө бүридэһэн бригадые хүтэлбэрилнэ. Бригадынь коллектив гэрэй дотор талын хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэжэ, хододоо эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй комиссида тушаажа байдаг.

Гэрэй хана һайн шанартайгаар жэлэжэ, эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй комиссида тушааха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ юм. Мэргэжэл шадабари, дүй дүршэл хэрэгтэйл болодог. Хэжэ байһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандаха хэрэгтэй. Мария Дорофеева ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ. Хүдэлмэришэн басагадтайгаа үгэеэ ойлголсожо шадана. Тэдэнэртээ туһалдаг, зүбшэл заабари үгэһэн лэ байдаг.

— Бидэнэр өөһэдөө хинагшад гээшэбди, — гэжэ М. И. Дорофеева хэлэдэг. Зүбшье юумэ хэлэнэл даа. Клавдия Афанасьевна Соркалын хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив һайн шанартайгаар барилга хэдэгээрээ суурхана. Эдэнэрэй хэһэн ажал хододоо эрхим һайн сэгнэлтэдэ хүртэдэг. Иимэ дүршэл шадабаритай бэрхэ хүдэлмэришэд коллектив соомнай олон. Эдэнэй оролдолго шадабариин ашаар барилгын шэнэ объектнүүд саг болзор соогоо, һайн шанартайгаар тушаагдана.

Манай колонныи барилгашад үнгэрһэн жэл соо барилгын 8 объект ашаглалгада тушаагаа. Тэдэнэй 5-ыень эрхим, бэшыень дунда зэргын сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушаагаа. Барилгашаднай үнгэрһэн жэл соо яһала һайнаар хүдэлжэ гараа. Түгэсхэхы жэлдэ бүри оролдосотойгоор хүдэлжэ байрын гэрнүүдые, фермэнүүдые саг болзор соонь ашаглалгада тушаахаар шиидэнхэйбди.

Энэ жэлдэ хэхэ юумэмнай ехэ. Прибайкалиин аймагта барижа эхилһэн 24 мянган гахайн багтаха оньһожоруулагдамал байрын барилга дээрэ 2 миллион 300 мянган түхэриг гаргашалжа, тэрэнэй түрүүшын ээлжээе тушааха ёһотойбди. 320 үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан Посольск һууринда барижа дүүргэхэбди. Бусад хэдэн жэжэ барилгануудые хэхэ даабаритайбди. Энэ бүхы барилгаяа һайн шанартайгаар хэжэ, саг болзор соонь ашаглалгада тушаахын тула оролдохобди.

Барилгашадай хэһэн ажалайнь шанарые шалгаха тусгаар комисси эмхидхэнхэйбди. Энэ комиссида эрхим хүдэлмэришэд, прорабууд оронхой. Эдэнэр барилгын участогуудаар ходо ябажа байдаг. Дутуу дунда юумэнүүдые саг дары усадхуулдаг. Недели бүри хүдэлмэришэд сугларжа, һайн шанартайгаар барилга хэхэ тухайгаа хөөрэлдэдэг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг болонхой. Манай барилгашад байгша он соо 3 миллион 704 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри хэхэ даабаритай. Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада харюу болгон, бидэнэр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула тэмсэжэ байнабди.

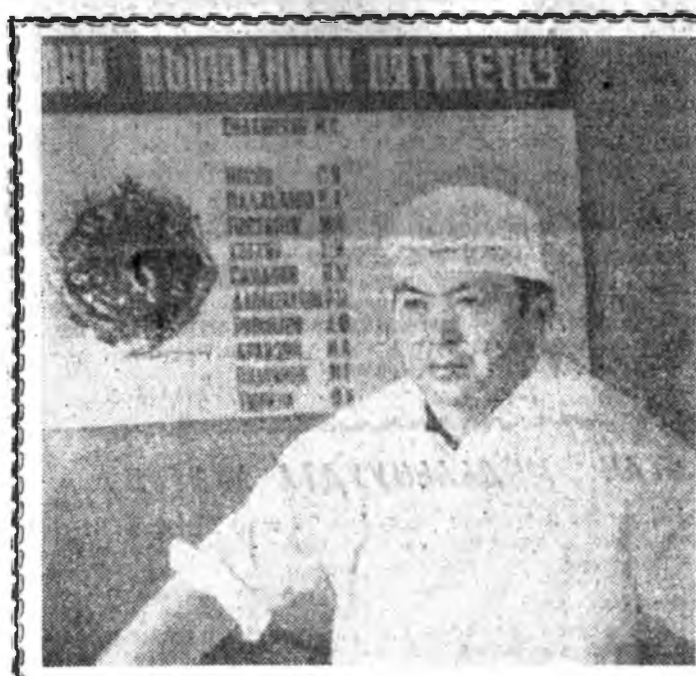
И. ПУШКАРЕВ.
590-дэхи оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи бригадир.

Республикын аймагуудай гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ тушааха байгша оной I кварталай түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1975 оной мартын 16-най мэдээн.

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	мяхан	һүн	үндэгэн
...жанай	72	88	—
...нтын	79	91	—
...үүрэй	68	83	35
...дын	97	81	72
...уунын	49	74	—
...грайн	90	73	170
...аминай	104	81	—
...нскын	55	78	63
...нгын	54	70	—
...мхаанай	100,8	86	—
...тын	99,8	78	41
...ар-Шэбэрэй	45	82	77
...н	150	80	—
...йкалиин	117	71	—
...-Байгалай	40	77	—
...нгын	115	74	—
...нэй	83	70	—
...н-Үдын	97	78	76
...иин	104	76	90
...ублика бүхыдөө:	79	78	76

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай колбасна заводой коллектив комбинат соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тус заводто табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн түрүүшүүл олон. Тэдэнэй тоодо тус заводой үнинэй хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Владимир Балабанов ороно.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Балабанов.
С. БАЛДУЕВАЙ фото

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ҺУНГАХА ҺУНГУУЛИИН ОКРУГУУД ТУХАЙ

РСФСР-эй Конституциин 25-дахи статьягай, «РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалтын дүримэй» 25, 26-дахи статьянуудай үндэһөөр, РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин иимэ округуудые эмхидхэн байгуулха:

БУРЯАДАЙ АССР-тэ

802. **Улаан-Үдын һунгуулиин округ** (центрынь — Улаан-Үдэ хото, Улаан-Үдын горгүйсэдком). Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно, Советскэ районууд ороно.

803. **Октябрьска һунгуулиин округ** (центрынь — Улаан-Үдэ хото, Октябрьска райгүйсэдком). Улаан-Үдэ хотын Октябрьска район; Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй ба Улаан-Үдын аймагууд ороно.

804. **Забайкальска һунгуулиин округ** (центрынь — Хоринск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон). Баунтын, Яруунын, Загарайн, Хэжэнгын, Хориин аймагууд ороно.

805. **Прибайкальска һунгуулиин округ** (центрынь — Турунтаево тосхон). Баргажанай, Кабанскын, Хурамхаанай, Ахын, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай ба Түнхэнэй аймагууд ороно.

806. **Сэлэнгын һунгуулиин округ** (центрынь — Гусиноозерск хото). Зэдын, Захааминай, Хяагтын ба Сэлэнгын аймагууд ороно.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1975 оной мартын 20.

...СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...ХЭР Р. С. БУБЕЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ...ДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...һөөр 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, хүдөө ... үйлэдбэридэ олон жэлэй туршада аша үрэ ехэ... ажаллаһанайнь түлөө тусхайта пенсионер, Со... Ажалай Герой Радна Сагалаевич **Бубеевые** Бу... АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэ... грамотаар** шагнаха.

...дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ,
...дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

...н-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
... оной мартын 19.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Е. Н. СЫНОВЕЦ ГЭГШЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, партийна органуудта олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө КПСС-эй обкомой протокольно таһагые даагша Евгений Николаевич **Сыновец** гэгшые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной мартын 19.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. Х. КЛЕМЕНТЬЕВАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө Улаан-Үдын аймагай «Мартын 8» колхозой агроном Анастасия Хрисанфемна **Клементьевае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной мартын 19.

РОССИН ФЕДЕРАЦИДА— УЛААН ТУГ

1974 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эгээн һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Россин Федерацида КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан туг олгогдоо һэн. Энэ шангые барюулалгада Россин Федерациин промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын, арадай ажахын бусад һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй Москвада мартын 19-дэ болоһон зүблөөн зорюулагдаһан байна.

Зүблөөе КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев нээгээ. КПСС-эй Центральна Комитедэй, Россин Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй, правительствын үмэнэһөө суглаанда хабаадагшадые тэрэ халуунаар амаршалаа.

Энэ хүндэтэ шантайнь дашарамдуулан, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаһантайнь дашарамдуулан, Россин Федерациин промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенцидэ, энэ зүблөөндэ хабаадагшадта халуун амаршалга хүргэхые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй гуйһан тухайнь М. С. Соломенцевой мэдүүлхэдэ, суглаанда хабаадагшад халуун альга ташалгаар угтаа.

Мүн автономито республиканууд, хизаарнуудай, областьнуудай, городууд болон районуудай ажалшадта, промышленностиин, хүдөө ажахын предприятинуудай коллективүүдтэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаһантайнь дашарамдуулан, Улаан тугуудые абаһантайнь дашарамдуулан, мүн лэ амаршалга хүргэхые нүхэр Л. И. Брежнев гуйгаа һэн гээд М. С. Соломенцев хэлэбэ.

РСФСР-эй ажалшадай амжалтануудые халуунаар амаршалха зуураа, нүхэр Л. И. Брежнев үнгэрһэн жэлэй амжалтые батадхажа, саашадань хүгжөөхэ шухала гэжэ онсо анхарал хандуулна. Үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые ашаглалгадэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ, продукциин шанар һайжаруулгада ажалшадай эдэбхи үүсхэл бүхы хэмжээгээр, үргэнөөр элсүүлхэ шухала гэжэ онсолон тэмдэглэхэ зуураа, Россин ажалшад Эхэ оронойнгоо үндэр шагналда харюу болгон, шэн габьяата ажалаараа харюусаха гээд этигэжэ байһанаа тэрэ мэдүүлээ. Зүблөөндэ хабаадагшадта, тэдэнээр дамжуулан республикын бүхы ажалшадта ажалдаа ехэ амжалта туйлахыень, элүүр энхэ, зол жаргалтай, баян дэлгэр байхыень Л. И. Брежнев хүсэбэ.

Леонид Ильич Брежневэй халуун амаршалга, хүсэлэл бидэ бүгэдэндэ баярай мэдэрэл үүдхэжэ, ажалай шэнэ габьяада зоригжуулна, манай партиин агууехэ хэрэгтэ — коммунизм байгуулгада бүхы хүсэеэ, бүхы эдэбхи үүсхэлээ зорюулха эрмэлзэл түрүүлнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Байбаков үгэ хэлэжэ, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ РСФСР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын болон арадай ажахын бусад һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ зорилго тушаа тогтоо.

Н. К. Байбаков зүблөөндэ хабаадагшадай халуун альга ташалга доро Россин Федерациин түлөөлэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан туг барюулна.

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн КПСС-эй МК-гай нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп, Московско автоматическа линиин заводой заһабарилагша Социалис Ажалай Герой Ф. А. Беспалов, Ленинградай горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. И. Казаков, Лебедевэй нэрэмжэтэ физическэ институдай директор, академик Н. Г. Басов, Байгал-Амарай түмэр харгын барилгашадай отрядай командир В. И. Лакомов болон бусад үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, продукци ехээр ба һайн шанартайгаар гаргаха, мүн энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ тухай хэлээ. Россин Федерациин ажалшадай ажалые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө гүнзэгы баяр хүргөөд, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэ, партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгада, 1975 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө ба юһэдэхи түсэбтэ табан жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тоггоолнуудта харюу болгон, партиин XXIV съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ юм гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ.

Зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев үгэ хэлээ.

Мүнөөдэр Россин Федерацида үгтэһэн Улаан туг хадаа экономико, наука, культура хүгжөөхэ, совет арадай ажаһуудал һайжаруулха талаар манайороной туйлаһан хамтын амжалтада Россин ажалшадай оруулһан хубитые үндэрөөр сэгнэһэнэй гэршэ мүн болоно гээд тэрэ хэлээ. Гүрэнэй даалгабаринуудые, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаһан хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин шэн габьяата ажалай, партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой организацинуудай бүхы талын эдэбхитэй ажал ябуулгые мэдэрһэн ушар болоно.

Россин ажалшад түгэсхэхы жэлэй даалгабаринуудые, мүн табан жэлэй түсэбүүдые бүхыдэнь дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые суглаанда хабаадагшадай үмэнэһөө, РСФСР-эй арадай ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэһөө М. С. Соломенцев найдуулба.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталагдан абтаа.

(ТАСС).

Франциин Премьер-Министр—Москвада

Франциин Республикын Премьер-Министр Жак Ширак Советскэ правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр мартын 19-дэ Москва ерээ.

Франциин Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ самоледой дэргэдэ Ж. Ширагые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад угтаба.

Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд хүндэтэ айлшаниие аэродром дээрэ амаршалаа.

Ниидэлгын талмай дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаад, Франциин ба Советскэ Союзай Гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэбэ.

А. Н. Косыгин, Ж. Ширак совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябаба.

Угтамжын ёһололой дүүрэмсээр Ж. Ширак А. Н. Косыгинтай хамта автомашинада һуужа, мотоциклистнүүдэй хүндэлэлэй эскортоор үдэшэгдэн, город тээшэ ошоо. Эдэнэй автомашинануудай ябаһан үйлсэнүүд Франциин Республикын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар, СССР Франци хоёрой хоорондын хани харилсаае бэхижүүлгын, хүгжөөлгын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

Франциин Премьер-Министртэй хамта гадаадын хэрэгүүдэй министр Жан Сованьярг ба бусад тушаалтад ерэлсээ.

(ТАСС).

...ЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ КОММУНИС ПАРТИНУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

...рииин Социалис хүдэлмэ...нэй партиин XI съез...үдэлмэридэ хабаадаһан ...эй ЦК-гай Генеральна ...тарь Л. И. Брежнев, ...эй ЦК-гай Генеральна ...тарь Г. Гусак, ПОРП-... ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. Живков, ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер мартын 18-да хани ёһоор уулзаба.

Эдэ аха дүү оронуудтахи социалис ба коммунис байгуулалтын ябаса тухай мэдээнүүдые абалсаһан, гитлеровскэ фашизмын бута сохигдоһоор гушан жэлэй ойтой холбоотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн, уласхоорондын хэдэ хэдэн тон шухала асуудалнуудые, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй асуудалнуудые хаража үзэлсэн байна. Һанал бодолнуудаа зүбшэлхэ үедөө эб найрамдал, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө, Европодохи шахардуу байдалай һуларалгые улам үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхын түлөө тэмсэлэй зорилгонуудта онсо анхарал хандуулаа. Энээнтэй дашарамдуулан, Европын гүрэнүүдэй зүблөөе дары дүүргэхэ, тэрэнэй түгэсхэлэй шатые дээдэ тушаалтадай хабаадалгатайгаар үнгэрөөхэ хэрэгэй тон шухала байһаниинь онсолон тэмдэглэгдэбэ.

Энэ уулзалга үнэн зүрхэнэй, зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

...ХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАДАА БУСАХАЯА МОРДОБО

...ДАПЕШТ. (ТАСС). ...рииин Социалис хүдэлмэ...нэй партиин XI съездэ ...аһан Советскэ Союзай ...унис партиин делега... толгойлогшо КПСС-эй ... Генеральна секретарь ... Брежнев мартын 19-... Москвадаа буса... Будапештһээ мордоо.

...ССС-эй делегациин гэ... — КПСС-эй ЦК-гай ...бюрогой гэшүүн, Ук... Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Щербицкий, тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн А. М. Александров гэгшэд нүхэр Л. И. Брежневтэй хамта мордолсобо.

Нүхэр Л. И. Брежневые Венгриин ниислэлэй Баруун вокзал дээрэһээ ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Ене Фок, Бела Биску, Карой Немет, министрнүүд, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Рапаи, ВСРП-гэй XI съездэ хабаадаһан КПСС-эй делегациин гэшүүд — КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, Грузиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзе, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд В. Я. Павлов, тэрэшэлэн посольствын ба ВНР-тэ байдаг бусад совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, урда зүгэй бүлэг сэрэгүүдэй командалагша генерал-полковник Б. П. Иванов гэгшэд үдэшэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежневые ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд вокзал дээрэ хани халуунаар амаршалаа.

Венгер, совет пионернүүд совет айлшадта баглаа сэсэгүүдые барюулба.

ИКП-гэй XIV СЪЕЗД ДЭЭРЭ

РИМ. (ТАСС). Италиин Коммунис партиин XIV съезд боложо үргэлжэлһээр. Советскэ Союзай Коммунис партиин делегациин толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленкын хэлэһэн үгэ съездын мартын 19-нэй пленарна заседаниин гол анхарал татаба.

Трибуна дээрэ А. П. Кириленкын гарахадань, съездын делегадууд замхашагүй альга ташалгаар угтаа.

А. П. Кириленко съездын делегадуудые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалба. Тиихэтээ хамта, Советскэ Союзай Коммунис партиин мүнөө үедэ ямар хүдэлмэри ябуулжа байһан тухай, совет арадай илалта амжалтанууд тухай хөөрөө.

А. П. Кириленко ИКП-гэй XIV съездын үрэ түгэсөөр хүдэлмэрилхыень, партиингаа политическэ, эмхидхэлэй ба суртал бодолой нэгэдэл улам бэхижүүлхыень, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдээ бүри ехэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэбэ.

А. П. Кириленко съездын президиумдэ КПСС-эй Центральна Комитедэй амаршалга барюулаа.

КПСС-эй делегациин толгойлогшын хэлэһэн үгые съездын делегадууд ехэ анхаралтайгаар шагнаһан, олон дахин альга ташалгаар угтаһан байна.

А. П. Кириленко КПСС-эй Центральна Комитедэй дурасхаалай бэлэгые — совет скульптор И. Д. Шадрын бүтээһэн «Туг бариһан хүдэлмэришэн» гэжэ зохёолые съездын президиумдэ дамжуулаа. Зал дотор альга ташалган дахинаа нэжэгэнэбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТНУУДАЙ ЭДЭБХИ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭН

Партийна документнүүдые һэлгэлгын кампани коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлээ. Мүн партийна бүлэгүүдэй эмхидхэл, эндэ ябуулагдадаг политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхада тон туһатай байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Энэ хэлэгшээ гэршэлхын тулада Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин нэгэдэхи фермын партийна бүлэг тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. Үнинэй һаалишан Норжима Буодиевна Пирмаевагай ударидалга доро тус бүлэгэй гэшүүд нилээд туһатай, ашаүрэ ехэтэй ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулна.

Энэ бүлэгэй бүридэлдэ КПСС-эй 6 гэшүүн, нэгэ кандидат ороно. Эдэнэр бултадаа ажалдаа эрхим үрэ дүнгүүдые туйлахаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, фермынгээ ажалые улам һайжаруулхые оролдоно.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат ябаһан, үнинэй суута һаалишан С. О. Бальжинова, залуу коммунистнууд Дунсыма Лубсанова, Эрдыни Раднаев гэгшэд эндэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда ябана.

Жэшээлхэдэ, 1972 ондо аймагай залуу һаалишадай дунда Дунсыма Лубсановагай шалгарһан һаань, Эрдыни Раднаев 1974 ондо түрүү һуури эзэлһэн байха юм. Тиигэжэ агуу Ленинэй партиин гэшүүндэ кандидадаар абахыень залуу хүбүүе нүхэдынь нёдондо дурадхаа һэн. Энэ этигэл найдабариинь дүүрэнээр харюулха хүсэлэнтэйгөөр залуу хүбүүн ажаллана.

Партийна бүлэгэй ажабайдал тухай тогтоё. Эндэ партийна суглаан Уставаар хараалагдаһан болзоортоо үнгэргэгдэжэ байдаг. Тиихэдээ фермын ажал ябуулгын тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг заншалтай.

Жэшээлхэдэ, партийна болон ажалай журам тухай, абаһан социалис уялгануудай хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай, һаалишадай ниитэ-политическэ эдэбхиие саашадань дээшэлүүлхэ тухай гэхэ мэтэ асуудалнууд болоно. Гадна, үйлэдбэридэ сэхэ хабаатайшье асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг ааб даа.

Энэ коллективэй хэды багаханшье һаань, гэшүүдэйнь бэе бэеэ тон һайнаар ойлголсожо хүдэлдэг байһыень гансата обёорхоор. Эбтэй эегэйгээр, нэгэ һанал бодолтойгоор, урдаа табиһан зорилгонуудаа һайн ойлгожо ажаллахада, хэды һайн гээшэб!

Гэбэшье ажалданьшье, ажабайдалданьшье дутуу дундануудай ушарбал, эдэнэр бэе бэеэ партийна суглаан дээрэ эрид шүүмжэлдэг, үгы гэбэл, нүхэр янзаар, зөөлэхэнөөр эдээн тушаагаа хэлсэдэг. Һайн һанаатайгаар, һайниие хүсэнгеэр табигдаһан эрилтэ ажал хэрэгэй урагшатай байлгада нилээн туһатай гэжэ мэдээжэ бшуу.

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалга зүбшэн хэлсэһэн суглаан тухайнь дэлгэрэнгыгээр тогтон хөөрэе.

Нэн түрүүн энэ шухала документ соо хэлэгдэһэн үгэ бүхэниие фермынгээ ажал ябуулгатай холбохые коммунистнууд оролдоо. Тиигэжэ энээнһээ үндэһэлэн, тэдэнэрэй урда партиин табиһан зорилгонуудые хүсэдөөр элирүүлээ бшуу.

Жэшээлхэдэ, Баян-Голой хажууда баригдажа дүүрэхэеэ байһан шэнэ фермэдэ ороходоо, машинаар үнеэдээ һаадаг болохын тула энэ хубилалтада бэлэн байха тухай тэдэнэр хэлсэһэн байгаа. Тиихэдэ ажалайнгаа тад ондоо болохо байһые һаалишад һайн ойлгоо. Тиимэһээ техническэ мэдэсээ дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэниинь гайхалгүй.

Мүн ажалаа саашадань һайжаруулхадань, һаад ушаруулдаг юумэн тухай баһал хөөрэлдөө бэлэй. Хүдэлхэдөө яһала бэрхэнүүд аад, гэртээ муу ааша гаргадаг хоёр нүхэдөө тиихэдэ эрид шүүмжэлһэн юм. Эдэнэр мүнөө заһараа гэхэдэ болохо. Нүхэдэй саг соогоо хэһэн сэхэ шүүмжэлэл туһа хүргөө ааб даа.

Тугалнуудые байлгаха таһалга соо хүдэлдэг нэгэ хүн ажалдаа муугаар, хайша хэрэгээр хандана гэжэ эндэ элирээ. Харин үнеэд түрэжэ эхилхэ дүтэлшэһэн байгаа. Тиимэһээ ажалша, бэрхэ хүниие эндэ эльгээхэ гэжэ коммунистнууд шиидээ һэн.

Имэ суглаанууд дээрэ хэлэгдэһэн ажаглалта, дурадхалнуудые партгрупорг блокнот соогоо наринаар бэшэжэ абадаг. Абаһан шиидхэбэринүүдээ, бүтээхэ хэрэгээ «Партгрупоргын дэбтэр» соо тобшохоноор тэмдэглэжэ байдаг юм.

Тиигээд лэ тэдэнэй хэр дүүргэгдэжэ байһаниие шалгана, энэ хэрэг дүүргэхыень даалгаһан зондоо шанга эрилтэ табина.

Норжима Буодиевна коллектив дотороо ехэ хүндэтэй хүн юм. Энэ ушар хүдэлмэреэ ябуулхадань, нилээн туһалдаг гээшэ.

Коммунист бүхэндэ партийна даабари үгэхэһөө гадна, партида абахаар шиидэһэн зондоо мүн лэ ямар нэгэ хэрэг даалгадаг заншал эндэ бии. Жэшээлхэдэ, һаалишад Ц. Г. Дашиева, С. Б. Очирова, бригадир С. Б. Бубеев гэгшэд арадай хиналтын постын эдэбхитэй гэшүүд юм.

Нэгэ хэды болоод лэ һүнэй шанар шалгаха талаар рейднүүдые үнгэргэдэг заншалтай. Мүн үйлэдбэриин нөөсэ, арга боломжонуудые элирүүлжэ, тэдэниие ажалдаа хэрэглэлгэдэ горитой анхарал хандуулна.

Ехэ дутуу дундын элирүүлэгдэбэлнь, партийна бүлэгэй нэмэл суглаан зарлагдадаг юм. Тэндэ энэ дутагдалые усадхаха талаар ямар хэмжээ абалтайб гэжэ һаалишад зүбшэдэг.

Социалис мүрысөө эмхидхэлгэ партийна бүлэгэй үшөө нэгэ уялгата хэрэгынь болоно. Тиимэһээ мүрысөөнэй ябаса харуулха, үрэ дүнгүүдыень гаргаха, материальна болон моральна урмашуулга һайжаруулха талаар ехэ юумэн хэгдэдэг гээшэ.

Һаалишан бүхэнэй үдэр үдэрэйнь ажалай дүнгүүд гаргагдадаг юм. Тиихэдэ гансал энэ зорилгоор имэ юумэн хэгдэнэгүй. Эдэнэрэй хүдэлмэридэ ушарһан дутуу дунданuудые элирүүлжэ, тэрэниие усадхахада тус хэмжээ ябуулга туһална.

Гадна, һаалишадай тоосоо шагнаха хэрэг энээндэ ехэ нүлөө үзүүлдэг ааб даа. Жэшээлхэдэ, һаалишан Эрдыни Раднаевай тоосоон партийна бүлэгэй үзэмжэдэ һая табигдаа һэн. Залуу хүбүүн энээнэй тон хэрэгтэйшье, туһатайшье байһые һүүлдэнь онсо тэмдэглээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгон, эрхим һаалишадай дүй дүршэлые үргэнөөр тараажа, түрүүшүүлэй туйлалтануудые бултанай хэрэг болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Тиимэһээ тус фермын ажал хэрэг урагшатай. Партийна бүлэг энээндэ горитой нүлөө үзүүлдэг ааб даа.

Гадна, колхозой парткомой ехэ туһаламжа үзүүлдэгыень тэмдэглэмээр. Партийна бүлэгүүдэй удха шанарай улам дээшэлжэ байхадань, энэ баримта анхармаар гээд һанагдана.

Б. ЛИНХОЕВ.
КПСС-эй Баргажанай райкомой инструктор.

Улаан-Үдын автотранспортна 2-дохи предприятиин 220 жолоошод хотын 70 маршрут хангана. 1-дэхи классай жолоошод А. Караван, Е. Павлов, кондуктор А. Шубина гэгшэд коллектив соогоо шалгаржа, табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн тухайгаа һаяхан мэдээсэбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай, дайнай ветеран, эрхим жолоошон Ефим Иванович Павлов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Николай Цыренов Улаан-Үдын 2-дохи ГПТУ дүүргээд, дүрбэн жэлэй саада тээ армида ошоһон юм. Тэрэ албанһаа бусахадаа, «Теплоприбор» заводто үрэмдэгшөөр хүдэлжэ захалаа һэн. Залуу үрэмдэгшэ социалис мүрысөөндэ шалгаржа, халаанайнгаа нормо холо үлүүлэн дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Цыренов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮРГЭН ДЭЛИСЭТЭЙГЭЭР

«Знание» бүлгэмэй организацинууд үзэл сурталай хүдэлмэридэ шухала һуури эзэлдэгынь мэдээжэ. Ушар тиимэһээ партиин райком тус бүлгэмэй ажал хүдэлмэридэ үдэр бүриин анхарал хандуулжа байдаг. «Знание» бүлгэмэй аймагай организацида аяар 300 гаран хүн тоологдодог. Энэмнай ехэ хүсэн гээшэ ааб даа! Багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, медицинын болон бусад хүдэлмэрилэгшэд энэ ехэ хүдэлмэридэ хабаадуулагдана. Бүхы лекторнүүдэймнай 67 процентнь партиин гэшүүд, тэдэнэй олонхинь дээдэ һургуулитай, политическэ талааран бэлэдхэл һайнтай хүнүүд гээшэ. Эдэнэй олонхинь лекционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахаһаа гадна, бүлгэмэй научно-методическа соведүүд ба секцинүүдэй хүдэлмэридэ туһалдаг юм. Партиин райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Б. Х. Жамбалов, райОНО-е даагша Ц. Г. Цыренжапов, Дээдэ-Хэжэнгын дунда һургуулиин багша Ц. Б. Золтоев, совхозуудай парткомуудай секретарьнууд Д. Д. Дашицыренов, Г. С. Сангадиев, П. Е. Быков болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно.

«Знание» бүлгэмэй гэшүүд партии болон правительствын документнүүдые, гадаадын ба дотоодын политикые хүн зоной дунда тайлбарилха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Манай лекторнүүд үнгэрэгшэ жэлдэ энэ темээр 1.453 лекци уншаа. КПСС-эй райкомой штатнабэшэ лекторнүүд Р. Б. Баяртуев, А. Б. Раднаев, В. Н. Безруков, Д. Б. Рыбдылов, В. Г. Тугдумов, С. Ц. Цыбжитов, Ц. В. Оборов, Г. Ц. Бадмаева болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгые ажалшан арадта ойлгуулха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаабди. Лекторнүүдэй бүлэгүүд фермэ, отарануудта, бригада ба участогуудта гараа бэлэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ марксистско-ленинскэ теори, философи, политическэ эконом, научна коммунизмын асуудалнуудаар хүн зон улам һонирходог болонхой. Эдэ темэнүүдтэ зорюулан, үнгэрэгшэ жэлдэ 300 шахуу лекци уншагдаа. Гэхэтэй хамта, манай аймагай лекторнүүд дэлхэйн социалис ба коммунис хүдэлөөндэ һаад хүргэдэг, социалис оронуудай хани барисаата нэгэдэлые һандаргааха хүсэлэнтэй Мао Цзэдунай бүлэгэй ябуулдаг политикые элишэлхэ талаар лекционно хүдэлмэреэ үргэдхэнхэй. Энэ талаар Загаһатын, «Первомайский» совхозуудай эхин организацинууд илангаяа шалгарна.

Партиин XXIV съездэй, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, партиин экономическа политикые бэелүүлхэ, ажахын ба соёлой байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэ талаар КПСС-эй ба Совет гүрэнэй ажал ябуулгые тодорхойгоор харуулха, тайлбарилха гэжэ ... тоһнүүд эрмэлзэ... ниитын үйлэдбэри... дээшэлүүлхэ, орон... риин хүсэнүүдые ... хүгжөөхэ, юһэдэхи ... лые амжалтатайга... онол аргануудые, арга... хай дэлгэрэнгыгээр ... Энэ талаар Хэжэнг... ын, Худанай ... Хүртэйн леспромхо... ганизацинуудай ... амжалтатай. Юунд... совхозуудай ... парткомой секрета... ционно хүдэлмэрид... жын анхарал ханд... Эдэ ажахынуудта ... шаха тодорхой түсэ... хай, лекторнүүдэй ... байгуулагданхай, ... хүдэлмэриин хойно... табигданхай юм.

Мүнөө үеын науч... ческэ революциин эр... да совет хүнүүд эрд... туйлалтануудаар ... тэрэниие үйлэдбэри... лэдэг болонхой. Энэ... раадаа абажа, «Знан... мэй организацинуу... лиие шэнжэлхэ эрд... хүн зоной дунда д... байна. Манай аймаг... линуудай багшанар ... аяар 151 лекци унш... на. Багшанар В. Ч. ... П. Б. Доржиев, Н. Е. ... Ц. Б. Золтоев болон ... олон лекци уншадаг...

Совет арадай Агуу ... 30 жэлэй ой дүтэлж... Совет хүнүүдэй ба... тухай хөөрэхэ, залу... революционно, дайн... ажалай ёһо заншала... жүүлхэ гээшэ манай... нүүдэй хүндэтэ уял... Энэ асуудалаар аймаг... олон лекци уншагдан...

Совет хуули тухай, ... наринаар сахиха ту... онно хүдэлмэри ябуул... тэмнай «Арадай ажа... ли сахиха хүдэлмэр... руулха тухай» КПСС-... тогтоол шухала хүтэлб... жо үгэһэн байна. ... жэлдэ энэ темэдэ 1... уншагдаа. Зүгөөр ... үшөөл үсөөншэг гаж... лэхэ байнабди.

Гэхэтэй хамта, ман... гай лекторнүүд ажа... гаа урда үшөөл ехэ ... хэдэ алдуу болохогүй... ной ургажа байгаа ... дые һайнаар хангал... үшөөл үргэн дэлисэтэй... ционно хүдэлмэри ... ёһотой. Шажан мүргэ... литература, искусст... лекцинүүд үсөөнөөр ... на. Эдэ дутагдалнууд... хахын тула хэмжээнүү... жа байнхайбди. Лекц... дэлмэриин хүмүүжүү... шанарые дээшэлүүлхэ... бди.

Манай аймагай ... юһэдэхи табан жэлэй... даабаринуудые ам... гаар дүүргэхэдэнь ... ажал хүдэлмэреэ үр... сэтэйгээр ябуулха га... донобди, ябуулхашье... бди.

Ж. ДОНД...
Хэжэнгын ай... отделениин «Зна... бүлгэмэй харюуса... секр...

ҮҮЛТЭР ҺАЙЖАРУУЛГА АША ҮРЭТЭЙ

Мал ажал түргөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри гол үүргэ дүүргэдэг. Республикын колхоз, совхозуудта малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин зүбөөр түсэблэн эмхидхэгдэдэг болоһонһоо хойшо яһала һайн дүнгүүд туйлагдаһан байна. Ажахынуудта 1973 онойхидо эрхэдоо һураггүй олон үхэр мал искусственна аргаар үрэжүүлэгдээ. Фермэ, отаранууд дээрэ үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри ба зоотехническэ тоо бүридхэл гуримтайгаар хэгдэдэг болоо. Һайн үүлтэрэй залуу малые илгажа, шэнэ гүүртэ, отарануудые бүридхэхэ хүдэлмэри яһала зүбөөр ябуулагдана. Тиимэһээ һайн үүлтэрэй хонидые олошоруулха түсэбөө республикымнай ажахынууд нёдондо үлүүлэн дүүргээ һэн.

Гэбэшье республикын олон ажахынуудта малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдаһаар. Имэ байдалые анхаралдаа абажа, үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулхын тула «Үүлтэртэ хонидой ба үнеэдэй фермэнүүдые жэл бүри аттестаци гаргуулха» гэһэн тогтоол Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет абаһан байна.

Аукцион болон мүрысөөнүүдтэ түрүү һуури эзэлһэн фермэ, бригадануудта Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой зүгһөө дамжуулгын хоёр Улаан туг, тус тустаа 300 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха юм. Гадна, чемпион болоһон үхэр бүхэнэй түлөө 100, хонин бүхэнэй түлөө 50 түхэригэй шан тэдэниие түлжүүлһэн коллективүүдтэ барюулхаар хараалагданхай. Тиин Улаан тугта хүртэһэн фермын зоотехник-селекционер ВДНХ ошохо түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаха байна.

Үүлтэртэ малай фермэ, ажахынууд нэн түрүүн һайн үүлтэртэй залуу мал олошоруулха, тэдэнээ өөһэдтөө үлөөжэ, хүгшэрһэн малаа һэлгэхэһээ гадна, бэшэ ажахынуудта худалдаха уялгатай. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень бүри һайжаруулха хүдэлмэри тэндэ саг үргэлжэ ябуулагдаха болоно. Тиихын тула үүлтэр һайжаруулгаар, искусственна үрэжүүлгээр бии байгаа түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ ушартай.

Үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байһаниие харалсажа, 1-дэхи, 2-дохи классай гү, али үүлтэртэ фермэдэ кандидат гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохоор тогтоогдоо. Фермэнүүдтэ имэ сэгнэлтэ олгохын тула жэл бүхэндэ апрелиин нэгэн болотор зооветеринарна тусхай комисси 100 баллай гуримаар ажалыень сэгнэн гаргаха байна. Ямар юумэнэй түлөө хэды балл үгтэхэб гээд хаража үзэе. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлһэнэй, шанар һайнтай продукци үйлэдбэрилһэнэй, үүлтэртэ залуу мал олоор үсхэжэ худалдаһанай түлөө тон ехэнь 20—25 балл үгтэхэ. 100 балл — һайн үүлтэртэй малтай бэйлаһанай, малаа һайнаар харууһалдагай, фермэ соогоо ветеринарно-санитарна дүрим жэншэдгүй сахиһанай түлөө олгогдохо байна. Искусственна аргаар малаа үрэжүүлдэггүй фермэ үүлтэртэ гэжэ нэрлэгдэхэ ёһогүй.

1-дэхи классай аттестадта хүртэхын тула үүлтэртэ фермэ 70 баллһаа бага бэшээр сэгнэгдэхэ байна. 2-дохи классай фермэ 60-һаа, үүлтэртэ фермэдэ кандидат 50-һаа доошо бэшэ баллтай байха эрилтэтэй.

Колхоз, совхозуудай малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула үндэр дүнгүүдые туйлаһан фермын коллектив, малшад, мэргэжэлтэд урмашуулагдаха, мүнгэн шанда хүртэхэ байна. Түрүүшынхеэ түрэһэн зуун эдэг хонин бүриһөө зуун хурьга абажа, эхэһээнь һалгааха үедэнь дунда зэргээр 20 килограмм шэгнүүртэй байлгабал, хонишодой бригадада 200 түхэриг шан үгтэхэ юм.

Элита классай нэгэ хурьган хуса түлжүүлжэ, худалдаһанай түлөө 1 түхэриг, эмэ хурьганай түлөө 20 мүнгэн түлэгдэхэ. Үхэр адуулагшадта элита-рекорд классай нэгэ буруун буха худалдаһанайнь түлөө 10 түхэриг, элитын — 5 түхэриг, элита-рекорд классай эмэ буруунай түлөө 2 түхэриг, элитын түлөө 1 түхэриг, 1-дэхи классай гэжэ сэгнэгдэһэндэ 50 мүнгэн түлэгдэхэ.

Түрүүшынхеэ тугаллаһан элита-рекорд классай гунжан бүхэниие эрилтын ёһоор һаажа шадаһанайнь түлөө һаалишанда 30 түхэриг, элитын түлөө 20 түхэриг, 1-дэхи классайхида 10 түхэриг үгтэхэ байна. Фермэ соогоо тон ехэ һү үгэдэг үхэртэй боложо шадаһан һаалишанда 50 түхэриг барюулагдахаар тогтоогдонхой.

Дээрэ дурсагдаһан хэмжээнүүд малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин хэды ехэ удха шанартай байһые гэршэлнэ. Тиимэһээ республикымнай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, ажахынууд соогоо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Р. ЗУБЕНКО,
Госплем-нэгэдэлэй таһагай начальник.

КОММУНИСТ тухай хөөрөөн

ИИМЭЛ ЯБАХА ЁҺОТОЙ

Саяан уулын хормойдо оршодог Хоймор нютагай Даша Дагбаевич Ошоровые ехэ багагүй танидаг, хүндэлдэг юм. Даша Дагбаевич 1937 ондо Таалын 7 жэлэй һургуули дүүргээд, XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо түрүүн малшанаар, удаань тариан ажалай бригадада хүдэлжэ, нүхэдтөө магтаалтай, ажалдаа амжалтатай ябагша һэн.

1942 оной эхеэр сэрэгэй албанда абтажа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсажа, Берлин хото хүрэһэн габьяатай.

1946 оной тэнгээр түрэл нютагаа бусажа ерээд, хүдөө ажахыгаа хүгжөөн һэргээлсэхээ оролсоо бэлэй. Удаань 1949 ондо Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникумдэ һураа һэн. Тэрэ һургууляа 1953 ондо дүүргэжэ, агроном мэргэжэлтэй болоод, тэрээгээрээ мүнөө болотор хүдэлнэ.

1970 онһоо «Восточные Саяны» колхозойнгоо тепличнэ комбинадые даагшаар ажаллажа, жэлһээ жэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэнэ. 1974 ондо 50 тонно үгэрсэ хуряажа абаха уялгатай аад, 54 тонно ургуулжа, колхозойнгоо кассада 17 мянган түхэриг сэбэр олзо оруулаа. 9-дэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ тепличнэ комбинадай ажалшад 60 тонно үгэрсэ хуряаха гэһэн уялга абаад, мүнөө ажалаа захалжа, Хойморой намагай бутануудые зөөжэ асараад, горшоогуудые хэжэ эхилбэд. Тус коллектив мартын 1 болотор 20 мянган имэ горшоогуудые хээ.

Үнгэрэгшэ жэл овощ ургуулагшад М. Д. Петухова, С. Л. Ангаскиева, И. Д. Затворницкая болон бусад абаһан даабаряа үлүүлэн дүүргээ. Рассадаяа апрелиин 10-наар һуулгажа захалаад, июниин шэнээр түрүүшын ургаса абахаар хараалагдана. Коммунист Ошоров габшагай ажалайнгаа түлөө олон медаляар шагнагдаһан юм. Мүнөө Даша Дагбаевич даадаг отделениингээ партийна организациин секретаряар хүдэлнэ. Хажуугаарнь арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн болонхой.

Б. БИРБАЕВ.
Түнхэнэй аймаг.

АЛТАН МЕДАЛЬНУУДТА ХҮРТЭБЭ

Лейпцигтэ нээгдэһэн уласхоорондын хабарай яармаг дээрэ табигдаһан совет промышленна ба үргэн хэрэглэлэй эд бараан 20 гаран алтан медальда хүртэбэ. Ворошиловградска тепловоз-бүтээлгын заводой «БР-142» түхэлэй магистральна тепловоз, Украинын ССР-эй Наукануудай академиин Е. О. Патоной нэрэмжэтэ электрогагналгын институдай «Магма-2» гэжэ электрын пеэшэн. Ленинградтахи «Буревестник» гэжэ электромеханическа заводто бүтээгдэһэн рентгенэй «Краб-2» түхэлэй 6 каналтай спектрометр, Ереванда нэхэгдэһэн хибэс, СССР-эй ба ГДР-эй научна эмхи зургаануудай, промышленна предприятинуудай хамтааран үйлэдбэрилэн гаргаһан бусад зүйлнүүд эдэнэй дунда бии.

(ТАСС).

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ БА ЭКОНОМИКО

ШАХАМАЛ ХОНИД—СЭБЭР ОЛЗО

Зэдын аймагай «Коммунизм колхозой ахамад зоотехник Ю. Х. ЧАГДУРОВАЙ хөөрөөнһөө:

Энээнһээ урда жэлнүүдтэ аймаг дотор, тэрэ тоодо манайшье колхоздо хонидые зун-намарай үедэ һайнаар адуулжа, тусгаар шахажа, үлүүсэ таргалуулха тухай онсо ехэ анхарал табигдадаггүй байгаа гээ һаа, балайшье алдуу болохогүй. Үнэндөө, үхэрнүүдые тусгаар бэлшээн, шахан таргалуулха тухай хөөрэлдөөд лэ, харин хонид дулаанай сагта өөһэдөө зундөө бэлшэжэ таргалха ёһотой гэһэндэл урдынхяараа һанадаг байгаа гээшэ хабди.

Теэд, сэхыень хэлэхэдэ, тэдэ зундаа бэлшэжэ таргалха ёһотой хониднай намар гүрэндэ тушааха болоходомнай, мүртэй таргалаагүй, тус тустаа арай гэжэл 34—35 килограмм татадаг байгаа. Тиигэжэ жэжэ, шэгнүүр багатай, хүсэд таргалаагүй хонидоо мяханда тушаажа, хубхай олон мал бэлэдхэлэй пунктда ябуулбашье, эсэстээ гарзатаад, түсэб, даабаряашье ёһоор дүүргэнгүй һаладаг һэмди.

Нёдондо эдэ бүгэдые һайса хаража, бодомжолжо үзөөд, гүрэндэ худалдагдаха хонидые урид онсо һайнаар бэлшээдэг, тусгаар шахан таргалуулдаг болохо гэжэ шиидэбди. Жэшээнь, үнгэрһэн жэлдэ зун-намарай үедэ хамта 10 мянган хонидые, тэрэ тоодо 5 мянган эрье, мүн голодоһондо гаргагдаһан 2 мянган эхэ хонидые бэлшээн, шахан таргалуулжа, тус бүриинь 40 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр мяханай комбинадта тушааха гэжэ социалис уялга соогоо бэшээ һэмди.

Шахан таргалуулагдаха хонидые тус бүридэнь отаранууд болгожо илгаад, дүршэлтэй бэрхэ хүнүүдтэ даалгаабди. Мүн тэдэндэ һайн бэлшээри таһалжа үгөөд, хонишодой ажалай түлөөһые хонидой шэгнүүрые хэды нэшээн нэмээһэнэйнь зэргээр үгэхэ гурим тогтоогообди. **Хонидоо эрхим тарган, дундаһаа дээшэ шадалтайгаар тушааһанайнь түлөө нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ гэжэ хараалаабди.**

Хонидой зун-намарай бэлшээриие шэнэ гуримаар эмхидхэһэнэймнай аша үрэ уданшьегүй элитээр харагдажа эхилээ һэн. Хэнэйшье мэдэһээр, нёдондо манай эндэ гандуу уларилтай, тиимэ һайн гэхээр бэшэ жэл байгаа. Илангаяа бэлшээриин ногоон мууса ургаа.

Тиибэ яабашье бэлшээн таргалуулха хонидой тусхай отарануудые эмхидхэжэ, хонишодой урда тодорхой зорилго табяад, социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэһэнэймнай аша эли харагдаа.

Нёдондо колхоз хонидоо зундаа, намартаа һайнаар бэлшээжэ, заримыень бага зэргэ шахаад, сентябрь—октябрь сою хамта 9478 хонидые, тэрэ тоодо 4,3 мянга гаран эрьенүүдые, 1100 гаран голодоһондо гаргагдаһан эхэ хонид, эмэ түлгэнүүдые гүрэндэ худалдаа. Эдэ бүхы хониднай 3946 центнер татаа гэхэ гү, али хонин бүхэниинь дунда зэргээр 40 үлүүтэй килограмм шэгнүүртэй байгаа. Эрье хонид тус тустаа дунда зэргээр 49 шахуу килограмм татаа юм.

Тиигэжэ бүхыдөө гүрэндэ худалдаһан мяханаймнай 65 процентнь хонинoй мяхаар оруулагдаа. Ондоогоор хэлэбэл, урзанда жэлэйхидэ орходоо, хоёр дахин ехэ хонинoй мяха Эхэ орондоо үгөөбди. Бүхыдөө мяханай комбинадта ороһон хонидоймнай 30 гаран процентнь эрхим тарган, 40-өөд процентнь дундаһаа дээшэ шадалтай гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

Зарим оролдосотой бэрхэ хонишодой харууһалһан хонид бүришье тарган, шэгнүүр ехэтэй болоһон байба. Тусхайлбал, Юможап Балданов, Дашамолон Мункуев, Буда Вампилов гэгшэдэй харууһалдаг эрье хонид тус тустаа 50 үлүүтэй килограмм шэгнүүртэй болоһон.

Хэрбээ бэлшээгдэжэ байһан хонидые һарадаа нэгэшье дахин түүбэрилэн шэгнэжэ, хэнэй хонидой һайнаар таргалжа, хэнэйхиинь шэгнүүрээ ёһоор нэмээгээгүй байһаниинь тодорхойлдог һаамнай, хонишодой мүрысөөнэй дүн бүришье ашаг үрэтэй байха һэн. Тиимэ юумэ хэжэ шадаагүймнай муу. Мүн отара бүхэндэ зелёнко тариха газар таһалжа үгөөд, намар ногооной хагдаржа эхилхэдэ, тэндэ адуулдаг һаа, ехэл һайн бэлэй.

Гүрэндэ худалдагдаха хонидые бэлшээжэ, шахан таргалуулхадамнай юугээрээ ашагтай гээшэб. экономическа талаар хэр олзотой байгаа гээшэб?

Үнгэрһэн жэлдэ колхоз хонин ажалһаа (гол түлэб хонинoй мяха, нооһо абалгаһаа) 1075 мянган түхэригэй олзо доход, тэрэ тоодо гансахан хонинoй мяха гүрэндэ худалдалгаһаа 530,8 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан байна. **Урда урдынхиһаа шэгнүүр ехэтэй, тарган хонидые мяханай комбинадта оруулһанаймнай ашаар 150,8 мянган түхэригэй сэбэр олзо абтаа. Харин урзанда хонинoй мяха худалдалгаһаа колхоз оройдоол 58,2 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулаа һэн. Тиихэдэ абтаһан хонинoй мяханай центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 89,2 түхэригтэ болоо гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа хямда байгаа.** Юуб гэхэдэ, хонинoй мяха гүрэндэ худалдахадамнай центнерынь дунда зэргээр 129,6 түхэригөөр абтана бшуу. Иигээд ерэхэдээ, абтаһан хонинoй мяханай центнер бүхэнһөө 40 түхэригэй сэбэр олзо оруулагдаа бшуу.

Тиигэбэшье хонидой харууһанай, тэжээлгын гаргаша үшөөл ехэ байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Илангаяа үбһэ тэжээлэйнь гаргаша аяар 36,4 процент болоно.

Мяханда тушаагдаха хонидые хайшан гэжэ бэлшээн таргалуулнабибди?

Хабар эртэ отарануудые бүридхэжэ, зуһаха газартань хура бороодо хонидые оруулха сарай һарабша түхеэрхэһээ эхилээд, һайн бэлэдхэл хэжэ, бэлшээриинь яажа эмхидхэхэ тухай бодомжолнобди. Отара бүхэндэ үдэр үдэрэйнь тогтомол гурим зохёожо, тэрэнэйнь хэр дүүргэгдэдэгые наринаар хинан шалганабди. Илангаяа үглөөгүүр шадаал һаа эртэ—3—4 часта бэлшээридэнь гаргаад, үдэшэ орой — харанхы болотор адуулха, үдэрэй заатагүй гурба дахин уһалха, бэлшээриинь шадамараар һэлгэжэ адуулха гэхэ мэтэ эрилтэ хонишодой урда табидаг байгаабди. Мүн аргатай соонь шахамал хонидто хүхэ ногоонойшье үедэ талха таряа эдюулдэг, дабһа таһалдуулдаггүй һэмди.

Түрүүн энэ хүдэлмэри эмхидхэхэдээ зундаа, намарай эхеэр шэгнүүрээр үшөө бага хонидые илгажа, нэгэ-хоёр һара соо байлгажа, шахаад, тушааха гэлсэһэн байгаабди. Тэрэмнай бүтэжэ үгөөгүй. Август һараһаа хойшо тус тустаа 900—1200 толгой хонидые хэдэн отара болгожо илгаад, шахалганда табяабди. Теэд тэдэндэ эдюулхэ нэмэлтэ ногоон тэжээл үгы байгаад, мүн хонин бүхэндэ үдэрэй 400 грамм талха эдюулхэ гэһэн нормонь сахигдаагүй байжа, хонидоо һанаһанда хүрэмөөр шахажа шадаагүйбди. Энээнһээ боложо, хүгшэрһэн, үбэлдөө ехээр тураһан эхэ хонид (голодоһондо гараһан) хүсэд таргалжа бираагүй, шэгнүүр багатай байгаа.

Энэ эхилһэн хэрэгээ саашадань үргэлжэлүүлжэ, бүри бодомжотой һайнаар, түрүү онол аргаар эмхидхэхэ зорилго табигдана. Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 10,8 мянган хонидые бэлшээн, шахан таргалуулжа, тус тустань 40 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгоод, хамта 4350 центнер хонинoй мяха, тэрэнэй 400 центнерыень түсэбһөө гадуур гүрэндэ худалдахабди.

М. НАМЖИЛОВ
бэшэжэ абаба.

УЯЛГА... ДҮҮРГЭ...

…ЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ ХООРОНДЫН АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ХОЛБООН

ВСРП-гэй XI СЪЕЗД

…ДАПЕШТ. (ТАСС). …-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи …тарь Я. Кадарай хэһэн …льна Комитедэй …о элидхэлые ВСРП-… съезд дээрэ зүбшэн …э үргэлжэлбэ.

…РП-гэй ЦК-гай Полит-…й гэшүүн, ВНР-эй …стрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Е. Фок мартын 18-…нын заседани дээрэ …лээ. Түсэбтэ табан …дунгүүд тухай тэрэ … Хараалһан арадай …н зорилгонуудые Венг-…шалшад амжалтатай-…үргэхэ гээд этигэн …ка байһанаа мэдүү-…равительствын ба хэдэ …аһан зургаануудай хү-…эхи дутуу дунда-… тэрэ шүүмжэлээ. Со… экономическа хол-…Венгриин арадай ажа-…жэөөлгэдэ шухала уд-…артай байна гэжэ … Министрнүүдэй Со-… Түрүүлэгшэ тэмдэглээ. …с оронуудай эконо-… доройтон унажа бай-…ада абахадаа. Эконо-… харилсан туһалал-… Советтэ нэгэдэн хам-… бүлэг оронуудай хур-…гөөр хүгжэжэ байһы-…эмдэглэхэ хэрэгтэй. … хадаа энэ нэгэдэлэй …рхэтэ гэшүүниинь бо-…Венгриие хүгжөөхэ та-…энэй түйлаһан ам-…уд СЭВ-тэ хабаатай …тай, нэн түрүүн Со-… Союзтай таһаршагүй. …боотой юм. Социалис …ческа холбоое бэхи-…н тула бидэ сааша-… бүхы хүсэ шадалаа …бди.

…лис хани нэгэдэлтэ …онуудтай хани бари-…эхижүүлхэ хэрэг ма-най гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол анхаралда байна гээд Е. Фок саашадаа хэлэбэ.

Социалис оронуудай үсэд шанга, ниитэ нэгэн хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар, нэн түрүүн КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программа бэелүүлһэнэй ашаар үнгэрһэн жэлнүүдэй турша соо уласхоорондын байдалда онсо шухала удха шанартай һайн хубилалтанууд болоо.

Варшавска договорой гэшүүн байһан туладаа Венгриин правительство дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы оронуудтай харилсаа холбоогоо бэхижүүлэн, шахардуу шанга байдал һуларуулгые тэхэришэгүй болгохые шармайн оролдоно гээд Е. Фок үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглэбэ.

Удаань ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь Б. Биску съезд дээрэ үгэ хэлээ. Социалис демократиие хүгжөөлгын, хүдэлмэришэн ангиин үүргын асуудалнууд тухайда тэрэ тогтоң хэлэһэн байна.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ Т. Живков Болгариин коммунистнуудай, болгар арадай үмэнэһөө съездын делегадуудые амаршалаа. Хоёр ороной хоорондын хани барисаан эбдэршэгүй бата бэхи боложо байна, эдэнэй харилсаа холбоон али бүхы асуудалнуудаар улам гүнзэгы болоно гээд тэрэ тэмдэглээ. Уласхоорондын харилсаае шэнжэлхэдээ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ социалис хани нэгэдэлтэ оронууд арсашагүй ехэ амжалтануудые туйлаһан байна гэжэ Т. Живков мэдүүлбэ. Энэнь КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программые залан сэхээр бэелүүлгын үрэ дүн болоно. Тинхэдэ энэ программа залан сэхээр бэелүүлгэдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ехэ хубитаяа оруулна гээд Тодор Живков тэмдэглээ. Шахардуу шанга байдал һуларуулгые зогсоохоор һэдэдэг хүсэнүүд үшөөл бии байһаар гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Советскэ Союзда зүрюу харша дээрэлхы шовинис политика бэелүүлдэг маоис хүтэлбэрилэгшэд шахардуу шанга байдал һуларуулгада тойбо татахые оролдогшодой тоодо ороно. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй шадаал һаа, дары түргөөр дүүрэжэ, тэрээндэ хабаатай гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар түгэсхэлэй шатынь үнгэрэлгэдэ найдажа байһанаа Т. Живков саашадаа мэдүүлээ. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци энэ түбиин оронуудай хоорондохи харилсаанда нүлөөлхэ гээд тэрэ мүн лэ хэлэбэ. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлахаар саг тулажа ерээ гээд БКП тооложо гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Густав Гусак Чехословакиин коммунистнуудай үмэнэһөө съездые амаршалба. Венгриин, Чехословакиин хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон саг үргэлжэ хүгжэн бэхижэжэ байна гээд тэмдэглэхэ зуураа, хүгжэнги социалис общество байгуулгын программа бэелүүлгэ Венгриин хүдэлмэришэн ангида, Венгриин бүхы ажалшадта ехэ амжалтануудые түхөөхэ гээд этигэн найдажа байһанаа Г. Гусак мэдүүлээ. Энэнь хоёр ороной, мүн социалис хани нэгэдэлтэ бүхы гүрэнүүдэй хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ нүлөөлхэ байна. КПСС-тэй, Советскэ Союзтай, совет арадтай интернациональна нэгэдэлтэй, хани барисаатай байлга манай политикын, бүхы ажал ябуулгын гол нүхэсэл болоно гэжэ КПЧ тооложо гээд Г. Гусак саашадаа хэлэбэ. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ абтаһан эб найрамдалта программые, тэрэниие бэелүүлхын тула КПСС-эй Центральна Комитедэй, нүхэр Л. И. Брежневэй эдэбхитэй үүргые, эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгые бидэ үндэрөөр сэгнэнэбди, эдэбхитэйгээр дэбжэнэбди гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлээ.

Пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые бэхижүүлхэ тухай тогтоходоо нэгэдэл, эб эе таһалха гэдэг мүнөөнэй маоис хүтэлбэриин хорото ябуулгые анхаралдаа абангүй байжа болохогүй гээд үгэ хэлэгшэ онсолон заагаа. Эдэнэр Советскэ Союзда, социалис оронуудта зүрюу харша ябуулганудые хэнэ.

Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцидэ бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабааданабди. Тиин Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай бүхэдэлхэйн зүблөө зарлаха тухай бодомжолхоор саг ерээ гэжэ тоолонобди гээд Г. Гусак үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

ОРОН СООГУУР АЯНШАЛХАЯА МОРДОО

Гамбиин Республикын Президент Дауда К. Джавара орон соогуур аяншалхаяа мартын 19-дэ Москваһаа мордоо. Ленинград, Волгоград, Ташкент, Самарканд ба Симферополёор ябаха байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Гамбиин Президентые самолёдой дэргэдэһээ үдэшэбэ.

* * *

Гамбиин Президент ба тэрэниие үдэшэлсэжэ ябаһан хүнүүд тэрэл үдэртөө Ленинград ерээ.

Гамбиин Республикын, СССР-эй ба РСФСР-эй гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэһэн аэропорт дээрэ хүндэтэ айлшаниие Леноблсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. Н. Шибалов, Ленсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. А. Чистяков болон бусад тушаалтад угтаа.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Мүнөө хүдэлжэ байһан нефть дамжуулдаг «Дружба-2» гэжэ сорготой зэргэлүүлэн «Братство» гэжэ газай сорго Венгриин Арадай Республикада татагдажа байна. Тус соргоор энэ жэлдэ Советскэ Союзһаа газ дамжуулагдадаг болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ньиртелек шадарай участогта барилгашад ажаллажа байна.

МТИ—ТАСС-ай фото.

ГАХАЙ ШАХАХА ЕХЭ БҮЛЭГ БАРИЛГА

СОФИ. Толбухинска округой Козлодуй тосхоной нэгэ захада заводой цехүүд шэнги үндэр сагаан байшангууд тобойлдон байдаг. Энэ хадаа Болгарида гахай шахаха тон ехэ бүлэг барилга болоно.

Тэрэ имагтал газаа түхэлөөрөө промышленна предприятидал адли бэшэ. Тиин тэрэниие гахайн мяха үйлэдбэрилхэ завод гэжэ нэрлэхэдэ алдуу болохогүй. Эндэ 34 гектар талмай дээрэ аяар 45 барилга хэгдэнхэй. Тэжээлэй цех, теплоцентраль, бүлүүрэй станци, складай байранууд, хүдэлмэришэдэй ажаһууха гэрнүүд тус бүлэг барилгын бүридэлдэ ороно.

Бүлэг барилга жэлдээ 100 мянган толгой гахай, багсаахада, 11 мянган тонно мяха гүрэндэ тушааха байна.

ЧССР-эй АТОМНА ЭЛШЭ ХҮСЭН

БРАТИСЛАВА. Ясловск-Богуницада шэнэ атомна электростанци бариха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Тэрэнэй хоёр блок тус бүридөө 440 мегаваттда хүргэгдэхэ ёһотой. Барилгашад шамдана. Юундэб гэхэдэ, гол технологическа түхеэрэлгэ удахагүй СССР-һээ эльгээгдэжэ эхилхэнь ха юм. Зарим машина, механизмуудыень Чехословакиин заводууд эльгээхэ байна. АЭС-эй түрүүшын блок — 1977 оной һүүлдэ, харин үшөө жэл үнгэрхэдэ, хоёрдохинь элшэ үгэжэ захалха.

Чехословакиин түрүүшын атомна электростанциин барилгашадай эдэбхитэдэй баярай суглаан дээрэ ЧССР-эй түлишын болон элшэ хүсэнэй промышленностиин министр В. Эренбергер үгэ хэлэхэдээ, АЭС бариха хэрэгтэ Советскэ Союзай конструкторнуудай, инженернүүдэй, эрдэмтэдэй али бүхы туһаламжые үндэрөөр сэгнэһэн байха юм. Энэ станци ядерна элшэ хүсэнэй талаар Чехословакиин мэргэжэлтэдтэ ёһотой һургуули боложо үгэһэн, тиин гансал ЧССР-тэ бэшэ, мүн баһа СЭВ-эй бусадшье гэшүүн оронуудта баригдажа байгаа атомна электростанцинуудай орёо оньһон түхеэрэлгэ үйлэдбэрилэн гаргаха промышленна үндэһэ һуури боложо үгэһэн байна. Ядерна элшэ хүсэнэй саашанхи хүгжэлтэ социалис оронуудай хоорондоо ашаа үрэ ехэтэйгээр, бэе бэедээ ашатай туһатайгаар харилсан ажаллаха, тиигэжэ хамагай түрүүн Советскэ Союзтай харилсан ажаллаха аргатай болгоно гээд министр онсолон тэмдэглээ.

ЭЛЕКТРОНИКО ҮЙЛЭДБЭРИДЭ АЛБА ХЭНЭ

БЕРЛИН. Эндэхи кабель бүтээдэг «Обершпрее» гэжэ завод жэл бүри оло мянган километр кабель гаргадаг. Таба мянган хэрэглэгшэд, мүн баһа элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангадаг хоёр мянган предприяти — «Обершпрее» заводой үйлэдбэриин холбоо барисаан нимэл даа. Гансал тэрэнэй гол предприятида жэлдээ таба миллион хүрэтэр элдэб эсын тоолон тодорхойлхо хүдэлмэриин хэгдэдэг байһаниинь гайхалтай бэшэ. Инженернүүд болон хүдэлмэришэдтэ эндэшье электронико туһална бшуу.

Электронико хэрэглэһэнэй ашаар үнгэрһэн жэлдэ заводто 4 миллион шахуу марка, хүдэлмэриин 75 мянган час саг алмагдаһан байха юм. Тиин эндэ тодхогдоһон оньһон түхеэрэлгэнүүд бухгалтериин бүхы тоо бүридхэл хэнэ, научно-техническэ мэдээсэл болбосоруулна.

Эндэ хүдэлгэгдэдэг электронно-тоолон тодорхойлолгын машинануудай ехэнхи хубинь Дрезденэй «Роботрон» комбинадта бүтээгдэһэн «Р-300» гэжэ компьютернүүд болоно. СЭВ-эй гэшүүн оронуудай электронно-тоолон тодорхойлолгын техникын ёһо гуримай үндэһэ һуури дээрэ зохёон байгуулагдаһан совет ЭВМ тэдээнтэй хамта һаянай хүдэлгэгдэжэ эхилээ. (ТАСС)

Сэлэн-Дүүмын библиотекэдэ ороһон хүн эндэ ажалаа һайн мэдэхэ хүнүүд ажалладаг гэжэ мэдэхэ. 18 мянган ботн номуудые удхаарнь илгажа эмхилхэ, эриһэн хүндэ хэрэгтэй номыень сагтань олохо гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Тус библиотекын хүдэлмэрилэгшэд һургуулиин үхибүүдтэ гү, али наһажаал хүнүүдэй уншаха номой удхыень богонихоноор хөөрэжэ үгэдэг, сохихо зүбшөөл үгэдэг заншалтай. Эльвира Георгиевна Ахминеева арба гаран жэлэй туршада библиотекые даагшаар томилогдонхой.

Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд эли газарта тусхай тагуудые эмхидхэжэ, тэрээн дээрэ хэблэлдэ һая гараһан ном, журналнуудые уншагшадай анхаралда табина. Уншагшадай конференци саг үргэлжэ үнгэргэдэг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекэ соо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГАЗАА ТҮХЕЭРЭГДЭЖЭ БАЙҺАН МУЗЕЙ

Табадахи зуун жэлэй соёл культурын хүшөө болохо Метехскэ хэрэмэй оршон тойронхи газарые шэнэдхэн хубилгаха хүдэлмэри Грузиин ниислэлдэ эхилэнхэй. Энэ хэрэмэй үндэр хабсагай дээрэ тобойн байдаг тула һиилэмэл балконуудаар, уран гоёор бүтээгдэһэн гэшхүүрнүүдээр шэмэглэгдэһэн байшангуудтай хуушанай Тбилиси эндэһээ үзэсхэлэн һайханаар нэмжын харагдадаг. Национальна уран дарханай болон уран зурагай мэдээжэ шадабаридаа һэльбэн шэнэлэгдэхэдээ, тэдэ байшангууд газаа түхеэрэгдэһэн өөрсэ янзын музей болохо байна.

Мүнөөнэй барилганууд: олон дабхар байрын гэрнүүд, хабсагайе һэтэ харбан гарахаар баригдажа байһан автомобилиин харгы тоннель эндэхи хуушанай байра байдалтай ехэ зохидоор тааруулан табигданхай. Тиин энэ тоннель машинануудай забда зайгүй һүндэлжэ байдаг городой энэ гудамжын ябадалые бүри түргэдхэжэ үгэхэ байна. Айлшад болон туристнуудые хүндэмүүшэ ёһоор угтан абахын тула отель, ресторан эндэ баригдаха, ехэ сэсэглиг таригдаха юм.

Районие иигэжэ шэнэдхэн хубилалга ойрын арбан жэлэй туршада Тбилисиие хүгжөөлгын түсэбөөр хараалагданхай.

Югославиин Федеративна Социалис Республикын ниислэлдэ, илангаяа Новый Белград райондо (зураг дээрэ) байрын гэрнүүд олоор баригдана.

ТАСС-ай фотохронико.

«БҮХЫ ХҮСЭЕЭ— ФРОНТДО...»

Арадай мүнхэ дурасхаал XXX

1941 оной июниин 22-то фашис Германи Эхэ орондомнай добтолон орожо, совет арадта, гүрэнэймнай ажахыда ехэ хохидол ушаруулаа бэлэй. Дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ партиин ЦК түрэл ороноо фашис булимтарагшадһаа хамгаалха хүдэлмэри арад зоной дунда ябуулжа эхилһэн юм. Энэ хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй, СССР-эй Арадай Комиссарнуудай Советэй фронт шадархи областьнуудай партийна ба совет органуудта 1941 оной июниин 29-дэ хандаһан бэшэг соо тодорхойгоор хэлэгдэһэн байгаа.

Парти, правительство гүрэнэйнгөө шахардуу шанга байдалда ороһыень арад зондоо сэхэ мэдүүлээд, «Өөһэдымнай хүсэ шадалһаа, зоригһоо, түргэн эмхидхэлһээ хамаг юумэн дулдыдаха» гэжэ тэмдэглээ һэн. Партиин ЦК-гай ба Совет правительствын даалгабаряар Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ И. В. Сталинай 1941 оной июлиин 3-да радиогоор хэлэһэн үгэ соо партиин тэрэ директивэ гүнзэгыруулэгдэн дамжуулагдаһан юм.

Иигэжэ манай Коммунис парти дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ арад зоноо хатуу тэмсэлдэ уряалжа, хамаг хүсэеэ, һанал бодолоо нэгэдүүлэн, бүхы ороноо нэгэ дайшалхы лагерь болгохо гэһэн зорилготойгоор ажал хүдэлмэреэ эмхидхэһэн байна.

Парти, правительствынгаа уряалаар манай Бурядай партийна организаци республикынгаа арадай ажахые дайнай үеын байдалда зохилдуулан хүтэлбэрилһэн юм. Областной партийна организаци арад зоной дунда ябуулагдадаг ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэлжэжэ, хүдэлмэришэд болон таряашадаа шэн габьяата ажалда уряалаа һэн. Республикын олохон предприяти, цехүүд богони болзорто буу зэбсэг, һомо бүтээдэг болоо. Эдэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр үйлэдбэрилхэ, промышленностьда түүхэй эд ехээр үгэхэ зорилго хүдөөгэй ажалшадай үмэнэ табигдаа. Ажалшадай дунда социалис мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ эхилээ.

Улаан-Үдын паровоз-вагон заһабарилгын заводой 1-дэхи цехэй коллектив бүтээдэг тусхай продукцияа улам ехээр гаргадаг болохо даабари абаад, Гүрэнэй Оборонын Комитедэй шухала энэ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Цехэй партийна организациин эмхидхэлэй ба политическэ ажал үргэнөөр ябуулжа шадаһанай ашаар ехэ амжалта туйлагдаа бэлэй. Тиигэжэ Гүрэнэй Оборонын Комитедэй ноябрь һарын —114, декабриин даабари 109 процент дүүргэгдэһэн байгаа. Энэ богонихон болзор соо тус цехтэ ажалай шэнэ баатарнууд урган гараа. Хүдэлмэришэд Пархилов, Веретей, Плащевич болон бусад үдэр бүриин даабари 2—3 дахин үлүүлэн дүүргэдэг һэн. Ажалай ехэ амжалта туйлаһан энэ цехэй коллектив СССР-эй зам харилсаанай наркомой зүгһөө баяр баясхаланда, мүнгэн шанда хүртэһэн юм.

Гүрэнэй Оборонын Комитедэй зүгһөө санитарна поезднуудые бүтээхэ харюусалгатай даабари абаһан вагонно-пассажирска цехэй коллектив тэрэнээ декабриин 15-да дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаад, нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадаһан байна. Тус цехэй коллектив жэлэй түсэб 5,4 процентээр үлүүлжэ, материалаа гамтайгаар гаргашалһанай ашаар 749 мянган түхэриг алмаа. Продукциин өөрын үнэ сэн 10 процентээр доошолуулагдаа. Тус цехэй хүдэлмэришэн нүхэр Мирошкин үдэртөө 3 хүнэй хэхэ ажал бүтээдэг һэн. Нүхэр Латышевай ударидадаг модошо дархашуулай бригада даабаряа үдэр бүри 300—400 процент дүүргэдэг бэлэй.

Манай республикын түмэр замшад габшагай һайнаар хүдэлөө. Гүрэнэй Оборонын Комитедэй нэрэмжэтэ колонно эмхидхэхэ хэрэгые Бурядай түмэр замшад үргэнөөр дэмжэһэн байгаа. Паровозой эрхим бригаданууд баатарлиг ажалай жэшээ хэрүүлдэг һэн. Эдэ бүгэдын ашаар 25 паровоз заһабарилгагүйгөөр тус бүридөө 55000 километр ябуулагдаа. Гүрэнэй Оборонын Комитедэй нэрэмжэтэ колоннын паровозуудай машинистнүүд Янечура, Елисеенко, Асеев болон бусад ажал хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, эрхим амжалтануудые туйлаа. Галуута нуурай депогой машинист, партиин гэшүүндэ кандидат нүхэр Михалев поездоо кривоносовско аргаар жолоодожо, эрхимлэһэн байна. Габшагай ажалайнгаа түлөө энэ нүхэр наркомой шанда хүртөө.

«Фронтын эрилтые гүйсэд хангаха» гэһэн уряа түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ һэн. Жэшээнь, Улаан-Үдын депогой коммунист Бальзановай ударидадаг инструментальна цехэй хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ даабаряа 280 процентдэ хүргөө. Коммунист Евстигнеевэй ударидадаг электро-гагнууршадай бригада үдэрэй даабари ходо 250 процент дүүргэдэг һэн.

Гүрэнэй ямаршье, захил амгалан байдалайхида орхедоо түргөөр, һайн шанартайгаар дүүргэгдэхэ ёһотой гэжэ предприяти бүхэнэй ажалшад ойлгодог байгаа. «Судолесмашстрой» заводой хүдэлмэришэд бүхы хүсэ шадалаа гамнангүй ажалладаг һэн. Партиин обкомой даабаряар фронтдо хэрэгтэй шэнэ түхэлэй хоёр түхеэрэлгэ энэ заводой коллектив богони болзор соо гаргажа эхилээ.

Заводой олохон хүдэлмэришэд хубиингаа даабари хоёр-гурба дахин үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Тэдэнэй тоодо Мария Алипова, Бэто Найданов, Николай Суворов, Иван Бережнов болон бусад оролсодог һэн. Цехэй комсорг Волкова хоёр эрэ хүнэй хэхэ ажал гансаараа эрхим һайнаар бүтээдэг болоһон байна. Энэ заводой хүдэлмэришэд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлһэн байгаа.

Республикымнай модошод абаһан уялгануудаа дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ мүү бэшээр бэелүүлжэ эхилээ. Хориин леспромхозой партийна эхин организаци (парторгнь нүхэр Цыдыпов байһан юм) ажалшадайгаа патриотическа хүдэлөөе зүбөөр ударидажа, модо отололгые бүри ехэ болгохо, гүрэнэй мүнгэ зөөри алмаха, ажахыгаа дайнай байдалда тааралдуулха эрхэ байдал гүйсэд хангажа шадаа бэлэй. Партийна организациин ударидалга доро леспромхозой хүдэлмэришэд 20000 кубометр модо түсэбһөө гадуур бэлэдхээ, модо отололгошодой ажалай бүтээсэ —27 процентээр, ойһоо зөөлгэ—9 процентээр дээшэлүүлһэн байна. 1941 оной ноябрь-декабрь һаранууд соо энэ леспромхоз 212,2 мянган түхэриг алмажа шадаа һэн. Эрхим ажалшадай тоо хараа байса олошороо.

Иимэрхүү жэшээнүүд республика доторнай олон һэн. Манай гол предприятинууд 1941 оной үйлэдбэриин түсэбүүдые горитой үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Хэдэн жэшээ дурдая.

Улаан-Үдын мяханай комбинат валова продукци гаргаха 1941 оной түсэб 128,9 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсые 32,3 процентээр дээшэлүүлээ. Шэлэй завод—100,4, мелькомбинадай коллектив жэлэй түсэбые 102,9 процент бэелүүлээ һэн.

Паровоз-вагон заһабарилгын заводой коллектив валова продукци гаргаха 1941 оной түсэб 108,6 процент дүүргэһэн байгаа. Тиихэдэ энэ заводойхид 1941 оной хоёрдохи хахад жэлдэ нэгэдэхи хахадайхиһаа 24 процентээр ехэ продукци бүтээһэн байна. Заводой хүдэлмэришэд энэ жэлдэ эршэтэй һайнаар ажаллажа, фронтдо хэрэгтэй шэнэ түхэлэй продукци гаргажа эхилһэн байха юм.

Республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд дайнай түрүүшын жэлдэ эрхим амжалтануудые туйлаа. Фронтдо мордоһон нүхэдэйнгөө түлөө ажаллажа эхилһэн үбгэд, хүгшэд, үхибүүд эсэхэ сусахаяа мэдэнгүй ажаллажа гараа. Тиигэжэ республикымнай 1941 оной социалис уялганууд сүм дүүргэгдэһэн байна. Гүрэндэ мяха тушааха жэлэй түсэб октябриин 10-да, һү — ноябриин 1-дэ, ноохо — октябриин 20-до, үндэгэ — октябриин 10-да, овощ ба хартаабха — октябриин 20-до, ороохо, таряа худалдаха түсэб декабриин 5-да дүүргэгдэһэн юм. Гадна республикымнай хүдөө нютагуудай ажалшад Эхэ оронойнгоо оборонын жасада хэдэн мянгаад центнер мяха, һү, ноохо, ороохо, овощ ба хартаабха оруулаа. Мүн 164.700 пүүд мяха, 206.900 килограмм һү болон бусад продуктнуудые 1942 оной түсэбөөр тушааһан байна.

Хүдөө нютагуудай коммунистнууд социалис мүрысөө улам эршэдүүлэн, бусад нүхэдөө габшагай ажалда ударидан хүтэлһэн байгаа. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, партиин гэшүүн Цырендулма Цыбикова дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ хоёр хүнэй түлөө хүдэлхэб гэжэ мэдүүлһэн байна. Хэлэһэн үгэеэ бэелүүлхын тула эршэтэйгээр хүдэлжэ, үдэрэйнгөө даабари хододоо 200 процент дүүргэдэг болоо һэн. Колхознигууд Шолхоев, Шадапов гэгшэд тэрэнэй жэшээгээр ажаллажа эхилээ.

Хэжэнгын МТС-эй токарь, партиин гэшүүндэ кандидат Петр Ануфриев дайнай эхинһээ хоёр мэргэжэлээр хүдэлжэ эхилээ. Энэ нүхэр үдэрэйнгөө даабари хододоо 200 процент бэелүүлдэг байгаа. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, угаа олон байна.

Иигэжэ Бурядаймнай промышленностиин, транспортын, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд фронтһоо хэдэн мянгаад километрэй зайда байбашье, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ «Бүхы хүсэеэ — фронтдо» гэһэн партиин уряа доро баатарлигаар ажаллажа эхилһэн түүхэтэй. Коммунистнууд, комсомолшууд социалис мүрысөөнэй манлайда ябадаг байгаа.

Д. ЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй обкомой архивые даагша.

250.000 ХҮН ХАБААДАНА

1974 ондо спортын баазануудые һайжаруулха, ГТО-гой комплекс тушаалгада олон зониие хабаадуулха зорилгоор Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитет облпрофсовет, ВЛКСМ-эй обком, Гэгээрэлэй министерство ба нниитын бусад эмхи зургаануудтай суг ехэ хүдэлмэри ябуулһан байгаа. Тиин республикын предприяти, эмхи зургаан, һургуули, һуралсалай газарнуудай 100 мянгаһаа дээшэ хүн ГТО-гой нормо тушаалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, тэдэнэй 74 мянганиинь ГТО-гой значогуудтай болоһон байха юм. ГТО-гой шэнэ комплекс тушаалгаар эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдһээ мүнөөдэр хүрэтэр 128 мянган хүн энэ хэмжээ ябуулгада хабаадалсаад байна. Энээнһээ гадна, республикын 250 мянган залуушуул болон ажалшад ГТО-гой комплекс тушаажа эхилбэ. Тиин ГТО-гой нормо тушаалгаар спортын олон зүйлнүүдээр түрүү һуури эзэлхын түлөө түрүүшынхеэ үнгэрэгдэһэн мүрысөөндэ Кабанскын аймагай, «Спартак» бүлгэмэй команданууд түрүү һуури эзэлһэн байгаа.

Үнгэрһэн жэлдэ республика дотор үнгэрэгдэһэн мүрысөөнүүд хэзээ хэзээнэйхиһээ һонирхолтойгоор, олон зоной хабаадалгатайгаар түгэсхэгдэһэн байна. Жэшээнь, республикын физкультура, спортын комитет Алас-Дурна зүгэй болон республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө 60-аад наада үнгэргэжэ, гүгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ долоо мянгаһаа дээшэ спортсменүүдые хабаадуулһан байна. Тихэдэ СССР-эй, РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн түгэсхэлэй нааданда 400-гаад эрхим спортсмен хабаадалсажа, республикынгаа нэрэ солые хамгаалһан байха юм. Эндэ РСФСР-эй арадуудай үбэлэй табадахи спартакиадада хабаадаһан манай республикын суглуулагдамал команда гурбадахи һуури эзэлһэн байна. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ Алас-Дурна зүгэй юһэн област, хизаар, автономито республикын шамбай солбон спортсменүүдһээ бүридэһэн суглуулагдамал команданууд хабаадалсаһан юм.

Республикын боксернуудай суглуулагдамал команда Алас-Дурна зүгэй зонын чемпион боложо, Зүүн Сибириин технологическа институдай багша, СССР-эй спортын мастер Павел Федотов РСФСР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн. Мүн столой теннис, хоккейгээр наадагшадай команданууд Алас-Дурна зүгэй зонын чемпионууд болоһон байна. Тихэдэ һур харбагшадаймнай суглуулагдамал команда РСФСР-эй чемпионой нэрэдэ түрүүшынхеэ хүртэжэ, республикынгаа ажалшадые ехэтэ баясуулаа бэлэй.

Тэрэшэлэн шатаршад муу бэшэ амжалтатайгаар үнгэрһэн жэлые үдэшэһэн байна. Тиин Алас-Дурна зүгэй VI спартакиадада хабаадаһан Буряадай АССР-эй командын шатаршад Шэтын, Сахалинай, Амарай болон Камчатска областьнуудай командын шатаршадые шүүжэ гараһан байха юм.

Республикын бүхэ барилдаашад жэлһээ жэлдэ шэнэ амжалта туйлажа ябана. Эдэнэр Хабаровск хотодо Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн нааданда хоёрдохи һуури эзэлһэн байбал, РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаһан 42 командын дунда зургаадахи һуури эзэлжэ ерэһэн байгаа.

Манай бүхэшүүл — хүдөө ажахын институдай студентнүүд Н. Чагдуров, С. Хахалов, И. Гармаев гэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ Россин «Урожай» бүлгэмэй чемпионууд болоо һэн. Мүн Россин «Буревестник» бүлгэмэй чемпионой нэрэ зэргэдэ Б. Дашанамжилов, В. Балданов, В. Иванов, Г. Махутов гэгшэд хүртөө юм. Алас-Дурна зүгэй зунай VI спартакиадын түгэсхэлэй наадан Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхэдэ, манай бүхэшүүлэй команда эндэ түрүү һуури эзэлээ һэн. Тиин эдэнэр Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа бэлэй.

Мүрысөөн бүхэндэ хүдэржэжэ, дүршэлтэй боложо ябаһан спортсменүүднай СССР-эй спортын мастер гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Тиин үнгэрэгшэ жэлдэ һур харбагшад Евгений Попов, Виктор Абрамов, Игорь Дугаров, Николай Николаев, бүхэ барилдаашад Владимир Мизенин, Олег Алексеев, Федор Махутов, Баир Цыренгармаев, Аюр Цырендоржиев, боксер Александр Оссокин гэгшэд энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Республика дотор физкультура, спорт хүгжөөхэ, тэрэнэй баазые һайжаруулха талаар нилээдгүй эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдаа. Һүүлэй үедэ Онохой тосхондо, Элхиин станцида, Хандагатайн леспромхозой түбтэ шэнэ стадионууд ашаглалгада үгтөө. Тихэдэ багшанарай, хүдөө ажахын институудай дэргэдэ өөрын һайн стадионууд баригдаһан байна. Ябажа байгаа юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада республикын хото, хүдөөдэ спортын 53 зал баригдаа гэхэ гү, али тэдэнэй 40-ниинь хүдөө нютагуудта ашаглалгада үгтэһэн байха юм. Тэдэнэй тоодо «Теплоприбор» завод, нарин сэмбын болон Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадууд, Хандагатайн леспромхозой, модо болбосоруулгын Буряадай комбинат, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхоз, Захааминай аймагай Хамниин совхоз, Түнхэнэй аймагай Саянанай совхоз болон бусад бии.

Республикымнай нийслэл — Улаан-Үдэ хотодо һүүлэй үедэ спортын арба гаран барилганууд ашаглалгада үгтөһэн байна. Тэрэ тоодо авиазаводто тамаралгын бассейн, ипподром болон бусад оролсоно. 1975 ондо ашаглалгада үгтэхөөр ЛВРЗ-дэ тамаралгын бассейн, Дээдэ-Онгостойдо «Ажалай резервын» санаашадай бааза, Улаан-Үдэ хотын Бабушкинай нэрэмжэтэ гудамжада тамаралгын бассейн баригдажа эхилэнхэй.

Гадна спортын «Буревестник», «Урожай», «Динамо» бүлгэмүүд, Загарайн, Бэшүүрэй, Зэдын аймагуудай спортын комитедүүд спортдо олон зониие хабаадуулха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүн эдеэ хоолой болон хүнгэн промышленностиин, барилгын организацинуудта спортдо һаналаа багаар хандуулһан зандаа. Мүнөөдэрэй байдалаар Шулуутайн, Хориин, Хүрбын, Хандагатайн леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй нэгэ процентһээ үсөөниинь ГТО-гой нормо тушаагаад байна.

Тэрэшэлэн багшанарай, культурын, хүдөө ажахын институудта, Ярууна, Улаан-Үдын, Хориин аймагуудта дээрэ дурсагдаһан хэмжээ ябуулга аали нобшоор бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Баргажанай, Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын, Хойто-Байгалай аймагуудай центртэ мүнөөдэр хүрэтэр һайн стадион үгы байһаар. Тиихэдэ Сэлэнгын, Хэжэнгын, Прибайкалиин, Бэшүүрэй аймагуудта бии нэрэтэй стадионуудта мүрысөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Улаан-Үдэ хотын зарим предприятинуудтахи стадионуудай һэльбэн заһагдахын орондо һандаргагдажа эхилһэниинь гайхалтай юм.

1975 ондо облпрофсовет, ВЛКСМ-эй обком, Гэгээрэлэй министерство, республикын физкультура, спортын хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дунданууды элирүүлжэ, тэрээндэ олон хүниие хабаадуулхые оролдохо уялгатай.

Г. СЕРГЕЕВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедэй түрүүлэгшэ.

СПОРТЫН ТОБШО ҺОНИН

★ ХОККЕЙ. Дэлхэйн чемпионууд — СССР-эй суглуулагдамал командын хоккеистнүүд ФРГ-дэ айлшалжа ябахадаа, Олимпиин нааданда хабаадалсаха ФРГ-гэй суглуулагдамал командые 20:3 тоотойгоор шүүһэн юм. Харин мартын 18-да «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн нааданда Чехословакиин командада 6:1 тоотойгоор шүүгдэһэн байна.

Прага хотодо үнгэргэгдэжэ эхилһэн наадан мартын 19, 21-нэй үдэрнүүдтэ үргэлжэлүүлэгдэхэ.

★ КОНЬКИ. Дэлхэйн хоёр удаа чемпион болоһон Москвагай Валерий Муратов Медеодо үнгэргэгдэһэн урилдаанда шалгарба. Тэрэ 500 метрэй зайе 37,85 секунда соо гаталжа, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтообо. Мүн 1000 метрэй зайда урилдаһан Муратов дахинаа шалгаржа, зайгаа нэгэ минута 16,92 секунда соо гаталхадаа, дэлхэйн рекорд баһал шэнэлжэрхибэ. Тэрэ СССР-эй, Швециин конькишадай дунда үнгэргэгдэһэн урилдаанда иимэ амжалта туйлаба. Тиин дүн хамта 153,390 очко абажа эрхимлээ.

★ САНА. Казахстанай Рудный хотын 30 наһатай түлөөлэгшэ Иван Гаранин 30 километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда эрхимлэбэ. Тэрэ зайгаа нэгэ час 37 минута 35 секунда соо гаталһан байна. Сыктывкарай Василий Рочев, Николай Бажуков гэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Санын спортоор һонирходог мэргэжэлтэд Гаранинай амжалтые спортын баатаршалга гээд тоолоно. Юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ хүлөө хухалһан байгаа. Харин энэ жэлдэ Гаранин Свердловск хотодо үнгэргэгдэһэн профсоюзуудай үбэлэй VIII спартакиадада хабаадалсахадаа, 15, 30, 50 километрэй зайнуудта эрхимлэжэ, алтан медальнуудта хүртэһэн юм. Мүнөө Мурманскда үнгэргэгдэһэн урилдаанда шалгарба ха юм. Тэрэ эндэ 50, 70 километрэй зайнуудта үнгэргэгдэһэн урилдаануудта эрхимлээ.

★ Италиин Кортина д'Ампеццо хотодо спортын фильмүүдэй уласхоорондын заншалта фестивалиин конкурс үнгэргэгдэһэн байна. 1965 ондо эндэ үнгэргэгдэһэн Олимпиин үбэлэй наадан ниислэлдэ 17 оронуудһаа дүшөөд киноленте асарагдаһан байгаа. Эндэ харуулагдаһан совет кинематографистнуудай «И пусть не чемпионы» гэһэн фильм хоёрдохи һуури эзэлжэ, фестивалиин «Мүнгэн хэрмэн» гэһэн шанда хүртэбэ. Нэгэдэхи — «Алтан хэрмэн» гэһэн шанда Америкын «Скалолазы» гэһэн фильм хүртэһэн байна. Мүн Совет ороной уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ зорюулагдаһан «Охота на золото», Олимпиин нааданай гол удха һайнаар харуулжа шадаһан «Бурям и ветрам наперекор» гэһэн фильмүүд фестивалиин тусхай шангуудта хүртэбэ.

(ТАСС).

НАРИН СЭМБЫН комбинадай нооһо сэбэрлэн угаадаг фабрикын столовын залуу тогоошод Ирина Лаптева, Мария Анханова, Елена Арефьева, Вера Чиркова, Валентина Пелевина болон Людмила Бадашкова (зураг дээрэ зүүн гарһаа) гэгшэд амтатай эдеэ бэлдэдэг, хүхюу зугаа наада эмхидхэдэг, уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг гэжэ суурхадаг, урагшаа һанаатай басагад юм. В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

ТООСООТО КОНФЕРЕНЦИ

Түүхын болон соёлой хүшөөнүүдые сахин хамгаалха бүлгэмэй аймагай отделениин табадахи конференци Хяагта хотодо үнгэргэгдэбэ. Тус отделениин правлениин түрүүлэгшэ С. Ч. Бадмаев тоосоото элидхэл хэбэ. Хяагта түүхэтэ, революционно, архитектурна, археологическа хүшөөнүүдээр баян юм гэжэ тэрэ элидхэл соогоо тэмдэглэбэ.

Бүхыдөө 300 гаран хүшөө эндэ бии. Мүнөө хүшөөнүүдые шэнэлэн заһаха ехэ хүдэлмэри аймаг дотор ябуулагдана. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан нютагайхидта зорюулагдаһан мүнхэлэлгын хүшөөнүүд колхоз, совхоз бүхэндэ бодхоогдонхой. Хүшөөгэй дэргэдэ залуушуул болон һурагшадые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ элдэб хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Бүлгэмэй отделениин гэшүүд сэрэгшэдэй хөөрөөнүүдые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай баатарнууд тухай зохёогдоһон дуунуудые, үльгэр домогуудые суглуулжа эхилээ. Буряадай АССР-эй культурын министр П. Н. Нимаев конференци дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Бүлгэмэй аймагай отделениин Советэй болон правлениин шэнэ бүридэл һунгагдаа.

Р. ТУГУТОВ.

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин XI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэдэ гадаадын хэблэл гол анхаралаа хандуулна.

Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн үгэ съездын бүхы делегадуудай, айлшадай ухаан бодолдо, зүрхэ сэдьхэлдэ удаан саг соо мартагдангүй һанагдажа ябаха гээд Венгриин «Непсава» газетэ бэшэнэ. Социализм байгуулха хэрэгтэ венгер арадай туйлаһан амжалтанууд тухай, ВСРП-гэй ажал ябуулга тухай, ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадарай эдэбхитэй ажал ябуулга тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар хэлэһэн байна.

Эб найрамдал сахин хамгаалха, бэхижүүлхэ ехэ арга боломжын бии байһые Л. И. Брежнев тэмдэглээ гээд Парижай «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ. Амгалан гуримаар зэргэ оршохо политика тухай, шахардуу байдал һуларуулха тухай хэлэхэдээ, уласхоорондын байдалда таарамжатай ехэ хубилалтанууд боложо байна гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь мэдүүлбэ. Гэбэшье уласхоорондын иимэ хүгжэлтэдэ тейбо татахые эрмэлзэдэг хүсэнүүд хорото муухай ябуулгаяа үргэлжэлүүлһээр.

Италиин Коммунис партиин XIV съездын Римдэ нээгдэһэн тухай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко түрүүтэй КПСС-эй делегациин тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадажа байһан тухай газетэнүүд үргэнөөр бэшэнэ. Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Э. Берлингуэрэй съезд дээрэ хэһэн ИКП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл мүн лэ дэлгэрэнгыгээр тунхаглагдана.

СССР-эй ба НРБ-гэй хоорондохи хани нүхэсэл, холбоо барисаан, харилсан туһалалсалга тухай договорто гар табигдаһаар 27 жэлэй ой хадаа түүхэтэ удха шанартай хэрэг болоно гээд Болгариин «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. Энэ договор социализм ба коммунизм байгуулха ниитэ нэгэн үг зорилгоһоо эшэ үндэһэтэй болгар-совет хани барисаае улам бэхижүүлээ.

Камбоджодохи байдал тухай бэшэхэдээ, патриотическа хүсэнүүд шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана, Лон Нолой тала баригшад ахир түлюур байдалда оронхой гэжэ Польшын «Глос працы» газетэ бэшэнэ.

США-гай президент Дж. Фордын хэһэн пресс-конференци тухай, стратегическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдэй үеэр совет, американ делегацинуудай Женеводэ уулзаһан тухай, капиталис оронуудай ажалшадай буһалгаата тэмсэлэй улам үргэдэжэ байһан тухай хэблэл үргэнөөр мэдээсэнэ.

(ТАСС).

СОФИ

ЗҮБЛӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ҺАЙШААГДАБА

ТАСС

Социалис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Центральна Комитедүүдэй секретарьнарай байгша оной мартын 4—5-да Прагада болоһон зүблөөнэй дүнгүүд тухай мэдээсэлые БКП-гэй ЦК-гай Политбюро зүбшэн хэлсээ.

Зүблөөнэй үедэ БКП-гэй ЦК-гай делегациин хэһэн ажал ябуулгые Политбюро бүрин һайшааба.

Фашис Германиие, милитарис Япониие һамна бута сохин илалтын туйлагдаһаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, үзэл сурталай хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда СССР-эй туйлаһан Илалтын түүхэтэ удха шанарые бүхы хүн түрэлтэндэ гүнзэгыгөөр ойлгуулха, уласхоорондын байдал улам һайжаруулха, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй ба арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ, бүгэдэ ниитын эб найрамдал хангаха гол зорилготой социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эб найрамдалта гадаадын политикые олоной дунда нэбтэрүүлхэ шухала гээд Политбюро тоолоно.

ХИЛЫН СААНАҺАА

телефон-телеграф-радио

СТОКГОЛЬМ

Стокгольмын уряагай 25 жэлэй ой

ТАСС

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хорихо тухай Стокгольмын уряагай абтаһаар 25 жэлэй ой гүйсэбэ. Стокгольмын уряагай абтахын урда тээһи уласхоорондын байдалые шэнжэлхэдээ, тиихэ үедэ баруунай капиталис оронуудай хархис хүсэнүүд Советскэ Союзда, бусад социалис оронуудта эсэргүү «хүйтэн дай» үүдхэжэ байһан юм гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй Президиумэй гэшүүн, Швециин Эб найрамдалай комитедэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Йон Такман һануулба.

Тиин мүнөө — 25 жэлэй үнгэрһэн хойно — ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга болюулхын түлөө, ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүйн түлөө, тиимэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые туршалга хорихын түлөө, буу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ хуряахын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүн түрэлтэниие хабаадуулха гээшэ шухала зорилго болоно гэжэ Й. Такман тэмдэглээ.

ТОБШОХОНООР...

ПАРИЖ. Францида эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй салин хүлһэнэй илгаань 33,6 процент болоно гээд Ажалай министерство мэдээсэбэ.

ЛОНДОН. 1974 ондо Англиин фермернүүдэй бодото олзо доход 30 шахуу процентээр хороһон байна гээд хүдөө ажахын асуудалнуудаар эндэ толилогдоһон «Сагаан дэбтэр» соо хэлэгдэнэ. Орон дотор фермернүүдэй ажахынууд бутаран һалажа байна гээд тэмдэглэгдэнэ.

СТАМБУЛ. Турциин бүд нэхэлгын промышленностьда ажалладаг 15 мянган хүдэлмэришэн буһалгаа соносхобо. Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха, хүдэлмэришэдые олоорнь ажалһаа гаргалгые болюулха эрилтэ эдэнэр табина.

БОГОТО. Чилиин студент залуушуултай һаналаа нэгэдэлгын уулзалга Колумбиин ниислэл хотодо болобо. Латиин Америкын бүхы оронуудай студентнэрэй эмхинүүдэй, мүн бусад түбинүүдэй хэдэ хэдэн гүрэнүүдэй һурагша залуушуулай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинын эрхим бэрхэ хүгжэмшэд, артистнууд Мусоргскиин «Борис Годунов» гэжэ оперые ниислэлэй «Колон» гэдэг театрай сценэ дээрэ табихые бэлдэжэ байна. Зүжэгтэ хабаадуулагдахаар совет оперын элитэ мэдээжэ дуушад, театрай мэргэжэлтэд уригдаа.

КИТЭ. Гүрэнэй нефтиин предприятинуудые хүгжөөлгэдэ туһалха Латиин Америкын эмхиин зүблөөн Эквадорой ниислэл хотодо нээгдэбэ. Энэ түбиин юһэн ороной түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана. Эдэнэр гүрэнэй нефтиин компанинуудай ажал ябуулгын дүй дүршэлые халан абалсаха, саашанхи хоёр жэлэй турша соо хэхэ хүдэлмэриингөө түсэбые хараалха байна. Эквадорой байгаалиин баялигуудай ба элшэ хүсэнэй министр Луис Саласар Ландета зүблөөе нээлгэ дээрэ үгэ хэлээ.

(ТАСС).

ЛИОН

Лион хотодо уласхоорондын яармаг нээгдэбэ

ТАСС

Лион хотодо нээгдэһэн уласхоорондын 57-дохи яармагай Совет павильондо Советскэ Союзай национальна үдэр үнгэргэгдэбэ. Энэ хотын олон мянгаад зон, мүн бусад хото городуудһаа ерэгшэд Совет павильондо орожо харахадаа, Советскэ Союзай ба союзна республиканудай ажабайдал тухай, эрдэм техникын, соёлой асуудалнуудаар эдэнэй туйлаһан гайхамшагта амжалтанууд тухай хөөрэһэн олон тоото зүйлнүүдтэй һонирхон танилсаһан байха юм.

Франциин аралжаа наймаашад павильондо табигдаһан зүйлнүүдээр, тодорхойлон хэлэхэдэ, радиоэлектронно часай промышленностиин, станок бүтээлгын продукцинуудаар илангаяа һонирхоно. Лион хотодо нээгдэһэн уласхоорондын яармагай түрүүлэгшэ сенатор Ф. Колломб журналистнуудтай уулзажа хөөрэлдэхэдөө, энэ яармагта СССР-эй хабаадалсажа байһан ушар шухала удха шанартай байна гээд тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай, Франциин хоорондохи худалдаа наймаанай, экономикын, соёлой харилсаа холбоонууд саашадаашье амжалтатайгаар хүгжэхэ юм гээд найдажа байһанаа тэрэ мэдүүлээ.

ВАШИНГТОН

США-гай ПРЕЗИДЕНТЫН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Холбоото Штадуудай гадаадын политикын ба байдалай асуудалнуудаар США-гай президент Дж. Форд Индиана штадтахи Саут-Бенд хотодо пресс-конференци үнгэргөө.

Засагаа барижа байхынь тула пномпениин захиргаанда сэрэгэй нэмэлтэ туһаламжа үзүүлхэ эрилтэ Дж. Форд табиба. Зүүн-Урда Азидахи США-гай нүлөөнэй һуларжа байһан тухайда президент мэдүүлбэ. Американ сэрэгүүдые гаргаха тухай гүйлтатайгаар Таиланд хандажашье магадгүй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

— Американ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Камбоджодо добтолон оролгые дэмжэхэ гүт? —гэһэн асуудал Дж. Фордын үмэнэ табигдаа.

Сэрэгэй иимэрхүү уялгануудые абаха эрхэ түлөөлэлгэгүй байһан хадаа энэ асуудалда харюусажа шадахагүй байнаб гэбэ. Дай соносхохо ба хэхэ талаар президентын эрхэ түлөөлэлгые конгрессэй хизаарладаг байһаниинь мэдээжэ.

Һүүлэй мэдээнүүдэй ёһоор, жэлэй турша соо мүнгэнэй үнын уналга 7,2 процент болохо байха. Америкын Холбоото Штадуудта, илангаяа автомобильна ба металлургическа промышленностьда хүдэлмэригүйшүүл улам олошоржо байна гэжэ президент сэхэ руунь мэдэрбэ.

Гадаадын политическэ хэдэ хэдэн хүтэлбэрилэгшэдэй бэеднь хоро хүргэлгэдэ США-гай тагнуулай түбэй захиргаан хабаадаһан байха гэһэн зэрэб үгэнүүд гараа. Энээн тухайда Дж. Форд иигэжэ хэлэбэ: Иимэ мэдээсэлнүүд, баталамжануудые би анхаралтайгаар адаглан хинаһан байгааб. Энэ шухала асуудалда наринаар хандагты гэжэ хүдэлмэрилэгшэдөө гуйһан байнаб. Н. Рокфеллерэй гү, али энээниие мүрдэн шэнжэлхэ зэргэтэй гүйсэдхэхы захиргаанда хабаатай ямар нэгэн ондоо ябуулгануудаа эгээн таарамжатай ямар хараа бодол баримталхыень һаяар шиидхэхэб.

Тодорхойлон хэлэбэл, Конгын премьер-министр Патрис Лумумбые алалгада тагнуулай түбэй захиргаан хамаарһан байна гэжэ американ хэблэл һаяхан бэшээ.

БАНГКОК

Пномпениин сэрэгүүд урагшагүйдэнэ

ТАСС

Шэнэ кабинет эмхидхэхэ хэрэгээ пномпениин «правительствын» премьер-министр Лонг Борет үшөө дахин хойшолуулха ушартай болобо. Захиргаанай урагшагүйдэн, һалажа һандаржа байхадн, пномпениин захиргаанай хүтэлбэрилэгшэд ушар мүрөө ойлгохоёо болин, мэгдэжэ тээлмэрдэжэ байһаар. Ябуулгаяа эдэбхитэй болгохын тула Лон Нолой армиин сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдые паяхан һэлгэһэн, хубилгаһан байгаа. Теэд энэнь эли бодо дүнгүүдые үгэнэгүй.

Бэхилэлгэнүүдээ һэргээхын тула пномпениин сэрэгүүдэй хэды добтолго хээшье һаань, патриодууд ниислэл хотын Почентонг гэжэ аэропортые ехэ буугаар буудажа үргэлжэлһөөр. Лон Нолой сэрэгүүдэй бэхилэлгэнүүдые, Пномпень хотоһоо оройдоол 1 километртэ байдаг гол мүрэнэй сэрэгэй флотилиин ехэ баазые патриодууд һамна бута буудаһан байха юм.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» мартын 19-дэ Москвада үнгэргэгдэһэн тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 3 (акробатика), 14 (волейбол), 30 (далбагата спорт), 37 (мэргэн буудалга), 40 (туризм), 47 (бүмбэгэтэй хоккей).

«Спортлото-2»: 1 (авиаспорт), 12 (уһанай-моторно спорт), 13 (уһанай-санын спорт), 24 (сана), 27 (мотоспорт), 42 (хүндэ атлетикэ).

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Документальна фильмүүдэй программа. 10.25 — М. Шолохов. «Нахалёнок». Уран зохёолой дамжуулга. 10.50 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 11.05 — «Ород хэлэн». 11.50 — «Москвагайхид, ленинградайхид мүрысэнэ». 12.20 — «Буратиның выставкэ» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Хонхо» гэжэ театр (үнгэтэ). 13.15 — «Алтан шайба» гэжэ клубай шангай түлөө. 13.45 — «Залуу дуушад». 15.00 — «Бидэнэр БАМ баринабди» (үнгэтэ). 15.30 — Хүгжэмтэ календарь. 16.00 — 16.10 — Забһарлалга. 16.10 — «Отверженные» — Франциин уран һайханай фильм (4-дэхи сери). 17.10 — «Сэнхир галханай» хуудаһануудаар. 18.05 — Хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Залуу дуушад» — Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дуунуудай фестиваль Волгоградһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 20.15 — «Сэлэнгэ» — телевизионно журнал (буряадаар). 20.45 — Телевизионно һонин. 21.05 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.15 — «Отверженные» — Франциин уран һайханай фильм (4-дэхи сери). 22.15 — «Сэнхир галхануудай» хуудаһануудаар. 23.10 — 23.20 — Забһарлалга. 23.20 — «Солдадууд тангаригаа нэгэтэл үгэдэг юм» — С. Орловой шүлэгүүд. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр мүрысөөн. Забһарлалгын үедэ санаар СССР-эй чемпионат харуулагдаха.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Сэлэнгын угалзанууд». Уран зохёолой дамжуулга.

«Орбита». 20.15 — «Бидэнэр БАМ баринабди». 20.45 — Хүгжэмтэ календарь.

Улаан-Үдэ. 21.15 — Шэтын драмын театрай зүжэг.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04416. Заказ №